

PÖYTÄKIRJA

TEHTY

TYÖMIES KUSTANNUSYHTIÖN VUOSIKOKOUKSESSA

KANSANKODILLA, HANCOCKISSA, MICH.,

ELOKUUN 16 P. 1913.

TYÖMIES KUSTANNUSYHTIÖN KIRJAPAINOSSA
HANCOCK, MICH., 1913.

Saattu:

TY YL.HIST.LAITOS

/ / /

PÖYTÄKIRJA

TEHTY

TYÖMIEN KUSTANNUSYHTIÖN VUOSI- KOKOUKSESSA

KANSANKODILLA, HANCOCKISSA,
MICH., ELOKUUN 16 P. 1913.

TYÖMIEN KUSTANNUSYHTIÖN KIRJAPAINOSSA
HANCOCK, MICH., 1913.

PÖYTÄKIRJA

tehty Työmies Kustannusyhdistyksen osakkeenomistajien sääntömääräisessä vuosikokouksessa Kansankodilla, Hancockissa, Mich., elokuun 16 p. 1913.

1 §.

Kokouksen avasi yhtiön johtokunnan esimies Gust Wm. Toppari klo 10 epp., kysyen oliko kelloon muistuttamista kokouksen kutsua vastaan, että se ei olisi tapahtunut sääntöjen määräämässä järjestyksessä; muistutusta ei ilmennyt.

2 §.

Väliaikaiseksi puheenjohtajaksi valittiin Wm. Marttila ja samoin väliaikaiseksi kirjuriksi Martin Mattila.

3 §.

Valtakirjojen ja persoonallisesti kokouksessa olevien osakkaiden edustajaoikeuksien tarkastajiksi ja osakekohtaisten äänestysten laskijoiksi valittiin Severi Alanne, Matti Kainu, Herman Louko, A. J. Partanen ja Väinö Wesman. Kokous päätettiin pitää avonaisena kaikille, mutta puheoikeus myönnettiin ainoastaan osakkeenomistajille ja edustajille.

4 §.

Otettiin väliaikaa, jonka kestäessä valtakirjojen tarkastuskomitea otti selvän kokouksessa edustetuista osakkeista.

5 §.

Kokouksessa olivat persoonallisesti läsnä seuraavat osakkeenomistajat:

Aaltonen, Frank	1
Alanne, Severi	1
Auvinen, Henry	1
Eskuri, Isak	1
Eskuri, Ralph	1
Fallström, Victor	1
Hendrickson, Martin	2
Hietala, Chas.	1
Hiltunen, Toivo	1
Järvi, Evert	1
Kokko, A. A.	1
Kolu, John	1
Korpi, John	1
Kulo, Kössi	1
Kyyrö, J. L.	1
Laitala, Alfred	1
Latvala, E. V.	1
Liimatainen, Kalle	1
Liisanantti, Wm.	1
Louko, Herman	1
Luoma, Alex	1
Luttinen, Antti	1
Lönholm K. Hj.	1
Mattila, Martin	1
Marttila, Wm.	1
Meriläinen, J. W.	1
Naasko, Elis	2
Nieminen, A.	1
Nummivuori, John	1
Parta, Kalle	2
Piippo, Alex	1
Rasi, Edwin	1
Rautiola, Fred	1
Rissanen, Aku	1
Saaristo, K.	1
Salminen, John	2
Sarell, A. O.	1
Seitänieniemi, Sanfrid	1
Sevo, A.	1
Sola, Victor	1
Sulo, Ed.	1
Tenhunen, Matti	1
Toppari, Gust. Wm.	2
Tuira, John G.	1
Wesman, Wäinö	1

Virtanen, Toivo	1
Vuorela, Arthur	2
Väisänen, Jacob	1
Välimäki, John	1
Välimäki, Rosa	1
Väänänen, Joseph	2

Kaikkiaan persoonallisesti edustettuna oli 58 osaketta.

Valtakirjoilla olivat edustettuina seuraavat:

Aaltonen, Rauha, ed. Frank Aaltonen	1
Ahmeekin S. S. Osasto, ed. K. Liimatainen	14
Aromäki, August, ed. John Nummivuori	1
Auroran S. S. Osasto, ed. Aku Rissanen	11
Biwabikin S. S. Osasto, ed. Arthur Vuorela	33
Brocketin S. S. Osasto, ed. Aku Rissanen	10
Buhlin S. S. Osasto, ed. Herman Louko	7
Calumetin S. S. Osasto, ed. W. Nieminen	7
Calumetin S. S. Osasto, ed. Th. Varmanen	7
Chassellin S. S. Osasto, ed. Hj. Kaspala	1
Chicagon S. S. Osasto, No. 1, ed. John Kolu	47
Chisholmin S. S. Osasto, ed. Väinö Wesman	15
Clarksburgin S. S. Osasto, ed. John Salminen	3
Cliffordin S. S. Osasto, ed. Matti Kangas	7
Clintonin S. S. Osasto, ed. Severi Alanne	24
Cloquetin S. S. Osasto, ed. Henry Ollikainen	86
Crystal Falls Miners Union, ed. Herman Louko	2
Crystal Fallsin S. S. Osasto, ed. Herman Louko	3
Cumberlandin S. S. Osasto, ed. Severi Alanne	6
Daisytownin S. S. Osasto, ed. Aku Rissanen	7
DeKalbin S. S. Osasto, ed. Wm. Liisanantti	7
Detroitin S. S. Osasto, ed. Sanfrid Seitänieniemi	20
Duluthin S. S. Osasto, ed. J. G. Helin	78
Duluthin S. S. Osasto, ed. Matti Kainu	79
Fitchburgin S. S. Osasto, ed. A. J. Partanen	6
Forström, Oscar, ed. John Välimäki	1
Fort Braggin S. S. Osasto, ed. Gust. Wm. Toppari	5
Frontierin S. S. Osasto, ed. Gust. Wm. Toppari	1
Gilbertin S. S. Osasto, ed. Väinö Wesman	15
Glassportin S. S. Osasto, ed. Wm. Liisanantti	3
Hancockin S. S. Osasto Jousi, ed. Severi Alanne	21
Hancockin S. S. Osasto Jousi, ed. Toivo Hiltunen	20
Hancockin S. S. Osasto Jousi, ed. Wm. Marttila	21
Hancockin S. S. Osasto Jousi, ed. Elis Naasko	21
Hancockin S. S. Osasto Jousi, ed. Alex Piippo	20

Heikkilä, Frank, ed. Toivo Virtanen	1
Hibbingin S. S. Osasto, ed. Väinö Wesman	47
Hietala, Lewi, ed. Ch. Hietala	1
Iron Riverin S. S. Osasto, ed. John Salminen	5
Ironwoodin S. S. Osasto, ed. Wm. Liisanantti	16
Isabellan S. S. Osasto, ed. A. Sevo	1
Ishpemingin S. S. Osasto, ed. Ilmari Erickson	10
Ishpemingin S. S. Osasto, ed. Henry Leppänen	10
I. W. W. Local No. 136, ed. Toivo Virtanen	1
Johnson, John F., ed. Leo Mattson	1
Jokela, Selma, ed. John Salminen	3
Järnström, J. E., ed. Gust. Wm. Toppari	1
Järvi, Alida, ed. Evert Järvi	1
Kalistaja, John, ed. Herman Louko	1
Keewatinin S. S. Osasto, ed. John Nummivuori	9
Korpela, Swante, ed. Antti Luttinen	1
Korpilahti, Eetu, ed. John Salminen	1
Koski, Isak, ed. John Korpi	1
Kosonen, Peter, ed. Jacob Wäisänen	1
Kultalahti, Oscar, ed. Victor Fallström	1
Kultalahti, Sanna, ed. Victor Fallström	1
Laukki, Leo, ed. Jos. Väänänen	1
Leadvillen S. S. Osasto, ed. Herman Louko	5
Lepistö, Hilarius, ed. Matti Tenhunen	1
Lowellin S. S. Osasto, ed. Wm. Liisanantti	2
Lundberg, Paul, ed. John Nummivuori	1
Marquetten S. S. Osasto, ed. Leonard Saari	23
Mass Cityn S. S. Osasto, ed. Alfred Laitala	3
Mattila, Hilma, ed. Antti Luttinen	1
Mattson, Hilma, ed. John Korpi	1
Mattson, Hj., ed. John Korpi	1
Mattson, V. P., ed. J. W. Meriläinen	1
Merilä, John, ed. Sanfrid Seitäniemi	1
Milwaukeeen S. S. Osasto, ed. Matti Kangas	15
Minneapolisin S. S. Osasto, ed. J. W. Meriläinen	53
Mountain Ironin S. S. Osasto, ed. V. Kivinen	10
Mullanin S. S. Osasto, ed. Wm. Liisanantti	4
Mäki, J. F., ed. K. Saaristo	1
Nashwauken S. S. Osasto, ed. A. O. Sarell	11
Negaunee Miners Union No. 128, ed. K. Saaristo	1
Negaunee S. S. Osasto, ed. Matti Tenhunen	3
Negaunee (vanha) S. S. Os., ed. J. E. Joutsen	5
Newberryn S. S. Osasto, ed. John Nummivuori	4
Niemi, Oscar, ed. Fred Rautiola	1
Nikula, August, ed. Severi Alanne	1

Nurmi, K. A., ed. Martin Mattila	1
Oksanen, Kaarlo, ed. Martin Hendrickson	1
Oulun S. S. Osasto, ed. John Välimäki	6
Palonen, Frank, ed. John Korpi	1
Partanen, John, ed. Martin Mattila	1
Pasanen, Antti, ed. Matti Tenhunen	1
Peurala, I. O., ed. Ed. Sulo	1
Pisilä, Nick, ed. Henry Auvinen	1
Pärkölä, John, ed. Aku Rissanen	1
Rantanen, Sulo, ed. Victor Fallström	1
Rautiola, Ida, ed. Fred Rautiola	1
Red Lodge S. S. Osasto, ed. Sanfrid Seitäniemi	4
Reiman, Peter, ed. Wm. Marttila	1
Risto, Thilda, ed. Antti Luttinen	1
Risto, Wm., ed. Martin Hendrickson	1
Roberts, W. J., ed. Frank Aaltonen	1
Rud, C. G., ed. Matti Kangas	1
Saastamoinen, Paul, ed. Antti Luttinen	1
Salminen, John D., ed. Henry Auvinen	1
Salo, John, ed. Martin Hendrickson	1
Sand Couleen S. S. Osasto, ed. John Nummivuori	1
Sault Ste Marien (Mich.) S. S. Osasto, ed. Severi Alanne	10
Saviniemi, Sem, ed. John Salminen	1
Seattlen S. S. Osasto, ed. Aku Rissanen	7
Seitäniemi, Brida, ed. Sanfrid Seitäniemi	1
Simonen, Kalle, ed. K. Liimatainen	1
South Rangen S. S. Os., ed. Sanfrid Seitäniemi	19
S. S. Järjestön t. p. k., ed. John Kolu	11
Stockettin S. S. Osasto, ed. Gust. Wm. Toppari	3
Superiorin (Wis.) S. S. Osasto, ed. Oscar Corgan	21
Söderberg, M., ed. K. Saaristo	1
Tanila, Fiina, ed. Henry Auvinen	1
Toimen S. S. Osasto, ed. Matti Kainu	6
Tolonen, Abel, ed. Gust. Wm. Toppari	1
Tonopahin S. S. Osasto, ed. Toivo Virtanen	1
Tuomi, Kalle, ed. Antti Luttinen	1
Two Harborsin S. S. Osasto, ed. Leo Mattson	14
Uusitalo, Arthur, ed. Matti Tenhunen	1
Waukeganin S. S. Osasto, ed. John Kolu	31
Wester, Nikolai, ed. John Korpi	1
Viitanen, Väinö, ed. Martin Hendrickson	1
Virginian S. S. Osasto, ed. V. Kivinen	46
Vuori, Hjalmar, ed. Henry Auvinen	1

Kaikkiaan valtakirjoilla edustettuna 1083 osa-

ketta. Sekä valtakirjoilla että persoonallisesti edustettuna kaikkiaan osakkeita 1141.

6 §.

Hylättyjä valtakirjoja ja äänestyslippuja.

Chas. O. Knuutille annetut valtakirjat hylättiin komitean ehdotuksen mukaan, koska Knuuti ei ollut niitä käyttämässä eikä ollut siirtänyt valtakirjoja kellekään. Samoin hylättiin Auroran osaston virheellinen äänestyslippu johtokunnan vaalissa; muissa äänestyksissä oli valtakirja kelvollinen. Waukeganin osasto oli lähettänyt äänestyslipun ilman valtakirjaa; kokous päätti antaa valtakirjan John Kolulle, mutta ainoastaan johtokunnan vaalia koskevassa äänestyksessä. Työväen-Opiston edustajalle Otto Lahtiselle ei annettu äänestysoikeutta sen perusteella, että yhtiön kirjoissa ei Opistolla ole osakkeita. Antti Vesan, Sulo Puntilan ja Boveyn S. S. Osaston äänestysliput ilman valtakirjoja, hylättiin. Rosslandin, B. C., S. S. Osasto oli lähettänyt valtakirjan Hancockin S. S. Osastolle, mutta ei kuitenkaan ollut äänestänyt johtokunnan vaalissa; hylättiin.

Negauneen S. S. Osasto ja Negauneen (vanha) S. S. Osasto olivat molemmat liittäneet valtakirjojinsa ne 17 osaketta, jotka Negauneen osastolla oli ennen osaston hajaannusta. Valtakirjaintarkastuskomitea ehdotti ne Negauneen lailliselle osastolle. Mutta siitä sukeusi kiivas väittely. Vastustuksesta huolimatta — että kokouksella ei ole oikeutta tässä asiassa äänestää — vaadittiin äänestykselle, hyväksytäänkö komitean ehdotus vai kumotaanko se. Osake ja ääni-perusteella toimitetussa äänestyksessä kumottiin komitean ehdotus 770 äänellä 301 vastaan. Senjälkeen Rissanen ehdotuksesta pantiin äänestykselle, myönnetäänkö ne 17 osaketta Negauneen n. s. vanhalle osastolle vai annetaanko niillä kenenkään kokouksessa äänestää. Osake- ja ääni-perusteella toimitetussa äänestyksessä olivat tulokset seuraavat: Negauneen n. s. vanhalle osastolle, 24 ääntä; ei kellekään, 888 ääntä.

T. Hiltunen pyysi jälkimäisen äänestyksen johdosta pöytäkirjaan liitettäväksi seuraavan:

“Kieltäydyn äänestämästä, myöntäen niille, jotka äänet ovat oikeilta omistajiltaan riistäneet, tilaisuuden antaa ne kenelle haluavat.”

K. O. Saaristo ja Henry Leppänen yhtyivät Hiltuseen.

Sitte esitettiin vielä seuraava

“Vastalause.

Me allekirjottaneet Työmiehen Kustannus-yhtiön osakkeenomistajat panemme täten jyrkän vastalauseen yhtiön vuosikokouksen tekemää päätöstä vastaan, riistäessään äänioikeuden Negauneen S. S. Osastolta, vaikka se kieltämättä oli osakkeiden nykyinen laillinen omistaja. Katsomme yhtiökokouksen päätöksen olevan täysin laittoman.

Frank Aaltonen,	John Välimäki,
Rosa Välimäki,	Ilmari Erickson,
Matti Tenhunen,	Toivo Hiltunen,
Henry Leppänen,	K. O. Saaristo,
J. W. Meriläinen,	A. J. Partanen,

Severi Alanne, Herman Louko, Martin Mattila.”

7 §.

Kokouksen työjärjestys.

Valittiin 5-henkilöinen työjärjestyskomitea, johon tulivat: J. W. Meriläinen, Henry Ollikainen, Fred Rautiola, Aku Rissanen ja Matti Tenhunen.

Komitean ehdotuksesta hyväksyttiin seuraava työjärjestys:

1. Johtokunnan vaalin tuloksien ilmottaminen.
2. Kokouksen virkailijain valitseminen.
3. Liikkeenhoitajan vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto.
4. Tilintarkastajien valinta.
5. Rakennuskysymys.
6. Bondi-laina.
7. Sääntöjen muutosehdotukset.
8. Johtokunnan esitykset:
 - (a) Sääntöjen muuttaminen sopusuhtaisiksi valitsevien järjestön päätösten ja valtion lakien kanssa.
 - (b) Yhtiön osakepääoman korottaminen.
 - (c) Työmiehen tilaushinnan korottaminen.

9. Englanninkielinen lehti.
10. Henkilökunnan kesäloma.
11. Lehtien ja julkaisujen arvostelu:
 - (a) Työmies.
 - (b) Peltö ja Koti.
 - (c) Lapatossu.
 - (d) Muut julkaisut.
12. Muut asiat.
13. Pankkikysymys.

8 §.

Johtokunnan vaali.

Ääntenlaskijakomitea ilmotti tulokset johtokunnan vaalista. Valituksi johtokuntaan toimikaudelle 1913—1914 tulivat seuraavat:

Wm. Liisanantti, Lauriumista, Mich.	521 äänellä
Gust. Wm. Toppari, Hancockista, Mich.	416 äänellä
Alex Piippo, Hancockista, Mich.	385 äänellä
Herman Louko, Hancockista, Mich.	329 äänellä
Severi Alanne, Hancockista, Mich.	325 äänellä
Chas. E. Hietala, Hancockista, Mich.	312 äänellä
Fred Rautiola, Hancockista, Mich.	312 äänellä

Varajäseniksi tulivat seuraavat:

Matti Tenhunen, Negauneesta, Mich.	270 äänellä
Elis Naasko, Hancockista, Mich.	258 äänellä
Jacob Wäisänen, Hancockista, Mich.	233 äänellä
Arthur Vuorela, Hancockista, Mich.	231 äänellä

Lähinnä äänimäärässä senjälkeen olivat seuraavat:

F. W. Majhannu, saaden	176 ääntä
John Nummivuori, saaden	173 ääntä
Carl A. Parta, saaden	167 ääntä

Lisäksi vähemmän ääniä saivat vielä useat; kaikkiaan 124 ehdokkaasta oli 79 äänestetty.

Chas. O. Knuuti, joka sai 410 ääntä, olisi tullut johtokuntaan äänimäärässä kolmantena, mutta hänen valintaansa ei voitu hyväksyä syystä, että hän oli muuttanut asumaan toiseen valtioon.

Niinikään Wm. Risto, joka sai 350 ääntä, olisi tullut valituksi viidentenä äänimäärässä, mutta hänenkään valintaansa ei voitu hyväksyä; kun saatiin

selville, että hän on jäsenenä Duluthin S. S. Osastossa (Virtasen ilmotuksen mukaan) ja siis asuukin toisessa valtiossa; tämä päätös oli yksimielinen.

9 §.

Kokouksen virkailijain valitseminen.

Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin 3 ehdokkaasta Wm. Marttila 30 äänellä ja Toivo Virtanen 23 äänellä; kolmas ehdokas Alex Nieminen sai 20 ääntä. Pöytäkirjuriksi valittiin Martin Mattila; olisi valittu toinenkin, mutta ei saatu ketään edes ehdokkaaksi. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Toivo Hiltunen ja Aku Rissanen; puheenvuorojen merkitsijäksi Jacob Wäisänen.

10 §.

Liikkeenhoitajan vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto.

Liikkeenhoitaja luki yhtiön vuosi- ja tilikertomuksen (joka löytyy julkaistuna tämän pöytäkirjan lopussa) ja tilintarkastajat esittivät seuraavan lausunnon:

“Työmies Kustannusyhtiön vuosikokoukselle elokuun 16 p:nä 1913. Tilintarkastajain lausunto tilivuodelta 1912—1913.

Yhtiön vuosikokouksen valitsemina tarkastajina olemme tänään lopettaneet tarkastustyömme yhtiön tileissä tilivuodelta 1912—1913. Tarkastus on pääasiassa rajoittunut kassatarkkailuun.

Liikkeenhoitajan kassakirjan ja kassajournalin tulopuolten eroitus on \$22.11. Liikkeen kirjoissa kulkee tulot sanottua summaa suurempana, joten tilinpäätös ja kassasaldot ovat sen mukaan, näinollen tuo eroitus ei vaikuta tiliasemaan.

Muuten sen mukaan, kuin meille esitetyt tili-litteet, niin tulo- kuin menopuolellakin osottavat, on yhtiön raha-asioita hoidettu huolella ja tarkkuudella.

Samalla olemme vertailleet tilinpäätöksen, joka on yhtäpitävä asianomaisten tilien loppusummien kanssa.

Taloudenhoitajan huostassa oleva kassa on tarkastettu t. k. 12 p:nä. Pankkisaldo ja käteinen kassa ovat yhtäpitävät kassakirjan silloisen saldon kanssa.

Edelläolevan perusteella ehdotamme taloudenhoitajalle ja johtokunnalle myönnettäväksi tilivapauden tilivuodelta 1912—1913.

Vastaisuudessa olisi mielestämme huomioon otettava:

1:si, että saatavista täytyisi laatia erityinen luettelo, jonka perusteella yhtiön vuosikokous olisi tilaisuudessa arvioimaan yksityiskohtaisemmin saatavien suuruutta;

2:si, että päätetään henkilötilit, että tilintarkastajilla on tilaisuus lähemmin vertailla liikkeen velkatilit, ja

3:si, että tilien tarkastukseen varataan enempi aikaa, että tilintarkastajilla on tilaisuus ottaa varmuus, ei ainoastaan kassan tilasta, vaan koko liikkeen asemasta yksityiskohtaisemmin. Mielestämme yhtiön vuosikokouksella on ainoa tilaisuus tilintarkastajien kautta seurata liikkeen kehitystä. Siis tilintarkastajien tulisi saada tarkka selvyys eri liikehaarojen kannattavuudesta, siten he olisivat tilaisuudessa vertailemaan ja antamaan lausuntonsa yhtiön vuosikokoukselle liikkeen kehityksestä yleensä.

Hancock, Mich., elok. 16 p:nä 1913.

A. J. Partanen, Otto Lahtinen,
Tilintarkastajat.”

Edelläolevan lausunnon perusteella myönnettiin eroavalle johtokunnalle ja liikkeenhoitajalle tilivapaus kuluneen tilivuoden ajalta.

Liikkeenhoitaja selitti, että kuluneella vuodella saatu tappio johtuu liikkeen laajentamisesta; laajennukseen sijoitetut varat eivät ole vielä suhteellisesti lisänneet liikkeen tuloja. Työmies on laajennettu 8-sivuisiksi silti kohottamatta tilaushintaa. Kun yhtiö alkoi kustantamaan Peltö ja Koti-lehteä, oli sanotulla lehdellä lähes puolentoistatuhatta tilaajaa, joiden tilausaika vielä kesti useita kuukausia; niistä tilauksista ei yhtiö saanut korvausta.

Englantilais-suomalaisesta sanakirjasta on ollut vain menoja, koska se on keskeneräinen, eivätkä tulokset ole ehtineet viime tilivuodelle samoin kuin ei muistakaan keskeneräisistä töistä, joihin kuitenkin varoja on kulutettu.

Tilintarkastajien huomautusten johdosta vastasi liikkeenhoitaja, että henkilötilit on aina ennen ollut tapana päättää, mutta että ne tällä kerralla konttorissa vallinneiden kiireiden tähden jäivät päättämättä, josta huolimattakin niistä yksityiskohtaisesti ilman vaikeuksia voi ottaa selvän eri saatavista, jos tahtoo. Muiden huomautusten johdosta lausui liikkeenhoitaja, että ensi vuonna koetetaan niitä, mikäli mahdollista, seurata.

11 §.

Tilintarkastajien valitseminen.

Tilintarkastajiksi vuodelle 1913—1914 valittiin, varsinaisiksi J. W. Sarlund ja Alex Sevo, sekä varalle Otto Lahtinen ja Herman Kanto.

12 §.

Rakennuskysymys.

Alustukset ja keskustelu tässä kysymyksessä rajottuivat siihen, rakennetaanko Työmiehelle ja Duluthin S. S. Osastolle yhteinen talo Duluthiin, sillä jo edellisessä vuosikokouksessa tuli päätökseksi, että Työmiehen liike siirretään Duluthiin ja sinne rakennetaan Työmiehelle talo, jonka päätöksen osakkeenomistajat sitte myöhemmin yleisäänestyksellä hyväksyivät. Kysymys yhteisen talon rakentamisesta heräsi vasta hiljattain — noin kuukausi ennen vuosikokousta.

Ennenkuin luettiin mitään alustuksia tahi käytiin keskustelemaan asiasta, valittiin rakennusponsivaliokunta, johon tulivat Severi Alanne, J. G. Helin, Otto Lahtinen, John Nummivuori ja Aku Rissanen.

Yhteisestä rakentamisesta oli ensi kerran alustavasti Työmiehessä kirjottanut Leo Laukki (kts. Työmiehen numero 169 heinäkuulla 1913). Duluthin osasto esitti kokoukselle seuraavan alustuksen:

“Työmies Kustannusyhdistyksen vuosikokoukselle.

Duluthin S. S. Osasto kokouksissaan heinäk. 13 p. ja elok. 10 p. keskusteli ja päätti esittää Työmies Kustannus-yhtiölle:

1. Että Työmies Kustannusyhdistys, sensijaan, että se omistamalleen lotille, 100×140 jalkaa, toisella kadulla, kuudennella avenuelä länteen, Duluthissa rakentaisi talon, joka tyydyttää ainoastaan sen omat tarpeet, rakentaisi sellaisen, jossa kaikkien sen omien huoneitten ja vaatimusten lisäksi, tulisi olemaan haali ja ne muut tarpeelliset huoneet ja laitokset, mitä Duluthin S. S. Osasto toimintaansa varten tarvitsee ja joista yksityiskohtaisemmin myötä seuraavat luonnos- ja asemapiirustukset jo pääpiirteissään osottavat; niiden koosta, luvusta y. m. niitä koskevista seikoista Työmies Kustannus-yhtiö sopien tarkemmin Duluthin S. S. Osaston kanssa heti, kun Työmies Kustannusyhdistys on tämän yhteisrakennusesityksen periaatteessa hyväksynyt;

2. Että Duluthin S. S. Osasto, siinä tapauksessa, että Työmies Kustannusyhdistys hyväksyy tämän esityksen, joka täten pääpiirteissään esitetään ja josta yksityiskohtaisemmin määrättyssä järjestyksessä sovitaan, sitoutuu hankkimaan tämän rakennuksen rakennusrahastoon \$25,000.00, siitä \$10,000.00 silloin, kun varsinainen rakennustyö aletaan ja loput rakennuksen valmistuttua ja osastoa varten rakennettujen haalien, huoneiden ja laitosten ollessa siinä kunnossa, että osasto voi ottaa ne vastaan ja alkaa niissä toimintansa;

3. Että täten yhteisillä ponnistuksilla rakennettu talo tulee olemaan Työmies Kustannus-yhtiön yksin omistama ja sen nimessä, Duluthin S. S. Osaston ollen ainoastaan sitä varten rakennettujen haalien, huoneiden ja laitosten vuokraaja jatkuvalla vuokrasopimuksella ja sellaisilla ehdoilla kuin yhteisesti sovitaan, samalla kun sovitaan itse rakennushommasta;

4. Että sen vuokrasumman suuruuden, jonka Duluthin S. S. Osasto tulisi Työmies Kustannus-yhtiölle maksamaan kaikista sen käytössä olevista haaleista, huoneista ja laitoksista, perusteena tulisi olemaan: ensinnäkin, sen pääoman vuotuiset korot, joka arvioidaan osastoa varten rakennettujen haalien, huoneiden ja laitosten rakentamiseen käytetyn,

toiseksi, samassa suhteessa maahan kiinnitetyn pääoman vuotuisia korkoja; kolmanneksi, kiinteistövero; neljänneksi, valovakuutusmaksuja rakennusosuuden määräämässä suhteessa; ja mikäli rakennuksen lämmitys-, hoito-, kunnossapito- y. m. kustannukset vuokrasummaan sovelletaan, niin tapahtuu se erityisen sopimuksen mukaisesti osaston hallussa olevan rakennusosuuden määräämässä suhteessa, ja on täten arvioitu vuokraperuste tarkistettava ja sitä koskeva sopimus uudistettava jokaisen kahden vuoden kuluttua, lukien siitä päivästä, jolloin ensimmäinen sopimus on tehty;

5. Että Työmies Kustannus-yhtiö maksaa siitä pääomasta, jonka osasto rakennukseen sijoittaa eli siis \$25,000.00:sta korkoa sopimuksen mukaan puolivuositain, jolla summalla hyvitetään osaston Työmies Kustannus-yhtiölle maksettavaa vuokraa, itse pääsumman \$25,000.00 Työmies Kustannus-yhtiö suorittaen osastolle puolivuotuisina kuoletusmaksuina, joiden suuruudesta niinkään erityisesti sovitaan, niillä Työmies Kustannus-yhtiö hyvittäen osaston vuokratilää;

6. Että osaston maksettavaa vuokrasummaa arvioidessa, siihen ei koskaan sovelleteta maa-arvon kohoamista, paitsi mikäli se aiheuttaa Työmies Kustannus-yhtiölle erityisiä ylimääräisiä kiinteistöveroja;

7. Että jos Työmies Kustannus-yhtiö hyväksyy tämän esityksen, niin sen määräämät ja edellyttämät yksityiskohtaiset ja sitovat sopimukset ovat saatavat Työmies Kustannus-yhtiön ja Duluthin S. S. Osaston välillä valmiiksi lokakuun ensimmäiseen päivään mennessä tätä vuotta, sekä sen jälkeen piirustukset ja urakat annettavat ulos ennen joulukuun ensimmäistä päivää tänä vuonna ja rakennuksen valmistuttava elokuun ensimmäiseen päivään 1914;

8. Että Työmies Kustannus-yhtiön rakennustoimintaa valvomaan asetettuun komiteaan on Duluthin S. S. Osastolla oikeus valita lisäjäseniä saman verran kuin Työmies Kustannus-yhtiön asettamassa komiteassa niitä on alkujaan, valvomaan, että rakennussuunnitelma, mikäli se koskee osaston rakennusosuutta, toteutetaan ja rakennusvarat käytetään sopimuksen mukaisesti.”

Ylläolevan lisäksi oli Buhlin S. S. Osasto lähettänyt edustajalleen kokouksessa esitettäväksi seuraavan krjelmän:

“Me Buhlin S. S. Osaston jäsenet toivomme, että Työmies Kustannusyhtiö ja Duluthin S. S. Osasto yhdistyisivät talonrakennushommissaan ja rakentaisivat yhteisen talon, jos se voidaan tehdä ilman suurempia hankaluuksia.”

Hancockin osaston mietintö:

“Työmiehen ja Duluthin osaston yhteinen talonrakennuskysymys.

(Hancockin S. S. Osasto Jousen kysymystä harkitsemaan asettaman komitean mietintö.)

Sen ehdotuksen johdosta, että Työmies Kustannusyhtiön tontille Duluthissa rakennettaisiin yhteisesti Duluthin osastoa ja Työmies Kustannusyhtiötä varten yhteinen talo, esittää komitea Jousiseuran hyväksyttäväksi seuraavaa:

Vaikkakin periaatteessa ehdotusta puollamme, tulee käytännöllisten näkökohtien antaa asiassa lopullisesti ratkaista. Työmies Kustannusyhtiön tonttia Duluthissa ei ostettu siinä mielessä ja sitä seikkaa silmällä pitäen, että myöskin Duluthin osasto tuolle tontille rakentaisi talonsa. Nyt kun sellainen ehdotus kumminkin on jäljestäpäin tehty, piilee siinä se vaara, että kun on saatava mahtumaan kahden suuren homman huoneustot tontille, joka alkuaan oli ostettu ainoastaan toista varten niistä, niin joudutaan pakostakin tinkimään tilojen suhteen ja siten synnytetään epäkäytännöllisyyksiä, jotka tulevat ehkä pahastikin haittaamaan kummankin toimintaa.

Vaikkapa onkin totta, että Työmiehen käytettäväksi vielä sittekin, vaikka Duluthin osaston talokin Työmiehen tontille rakennetaan, jää huomattavan paljon avarammat tilat kuin mitä sillä on käytettävänään nykyisessä liikehuoneustossaan, niin tulee ottaa huomioon, että tarkoitus tällä kertaa on ollut hankkia tontti, jolla olisi kyllin tilaa Työmiehelle kymmeniksi vuosiksi, vaikkapa se yhä edelleenkin laajenisi entisellä vauhdilla; eikä ainoastaan Työmiehelle, vaan on myöskin ajateltu, että Duluthiin kaiken todennäköisyyden mukaan lähei-

sessä tulevaisuudessa perustettava englanninkielinenkin puoluelehti saisi sopivasti ja yhteiseksi eduksi sijansa samoissa suojissa. Huomioon on myöskin otettava paraikaa alulle pantu Työvänpankki-homma, joka, jos siitä tosi tulee, voitaisiin sopivimmin sijoittaa juuri Työmiehen liikehuoneuston yhteyteen. Nämä kakki tekevät välttämättömäksi varata tilaa riittävästi tulevien vuosien varalta. Ne tilat, mitkä nyt esim. duluthilaisten mielestä saattavat näyttää kovin avaroilta, voivat kolmen vuoden perästä olla jo kiusallisen ahtaita, jos Duluthin osaston talokin nyt samalle tontille tunteetaan. Vertailun vuoksi huomautettakoon vain, että kun Työmies kolmisen vuotta sitte muutettiin nykyiseen liikehuoneustoonsa, monet paikalliset puolueverit pitivät sitä aivan tarpeettoman avarana; jokainen asioita tunteva tietää nyt, että se liikkeen nykyisillään ollessa on jo käynyt ehdottomasti liian ahtaaksi.

Toiselta puolelta on myöskin muistettava, että jos kerran uskotaan sosialistisen liikkeen laajenemiseen, ja samalla myöskin Duluthin kaupungin kasvamiseen, niin Duluthin erikieliset sosialistit tulevat pian tarvitsemaan yhteisen kansantalon, jommoisena tuo yhteinen Työmiehen ja Duluthin s. s. osaston talo osoittautuisi liian ahtaaksi, siinä kun olisi kaksi laajenevaa liikettä toisensa tiellä ja toistaan tunkemassa.

Jos voidaan kumoamattomasti todistaa, että tuo yhteinen talo voidaan rakentaa siten, että kummankaan — enempää Työmies Kustannusyhtiön kuin Duluthin osastonkaan; tai vielä kauemmaksi tähdäten Duluthin sosialistijärjestön — hommien laajentamismahdollisuuksia ei lyhytnäköisellä ja epäkäytännöllisellä rakentamisjärjestelyllä millään tavoin tulevaisuuteen nähden rajoiteta, niin tuo yhteinen puuha saattaa käydä päinsä. Mutta ainakin siinä Duluthin osaston toimesta teetetyssä piirustus- ja järjestys ehdotuksessa, mikä meillä on ollut tilaisuus nähdä, on tässä suhteessa mielestämme epäonnistuttu.

Vieläpä siinäkin tapauksessa, että tuollaista tilanpuutteen vaaraa ei syntyisi, on tärkeitä näkökohtia, jotka Työmies Kustannusyhtiön edun kan-

nalta tulee ottaa huomioon tuollaista yhteistä rakennusta suunniteltaessa.

Ensiksikään ei olisi käytännöllistä järjestää niin, että osaston taloon luonnollisesti kuuluvat kluubi- ja seurusteluhuoneet tuevat olemaan missään suoranaisessa kulkuyhteydessä kustannusyhtiön liikehuoneiden kanssa, koska kokemus on näyttänyt, että sellainen tuottaa häiriötä työn säännölliselle kululle.

Toiseksi, yleisemmin katsottuna, ei liene viisasta asettaa Kustannusyhtiön liikehuoneustoa yhteyteen yleisen kansanhaalin kanssa, koska mahdollisissa lakkomelkskeissä y. m. yhtiön omaisuus siten asetetaan tarpeettomasti vaaranalaiseksi.

Kun emme ole tilaisuudessa näkemään Työmies Kustannusyhtiön omalta taholta suunnitellusta rakennuksesta mitään piirustuksia, emme luonnollisestiikaan ole voineet yksityiskohtaisesti verrata kummankin ehdotuksen etuja ja käytännöllisyyttä toisiinsa, emmekä niin ollen voi siinä suhteessa mennä lausumaan mitään sen varmempaa.

Mitä lopuksi tulee siihen, että rakentamalla yhteinen talo voidaan säästää tuntuvia summia, niin emme epäile, etteikö siten todella voitaisi jotakin säästää, vaikka pidämmekin toveri Laukin esittämää säästämisarviota liioiteltuna. Mutta varmaa on, että jos kerran käy vaikeaksi rakentaa yhteisillä voimilla Työmiehelle 40—50 tuhatta dollaria maksava talo (joka luonnollisestikin on rakennettava sillä tavalla, että sitä tarpeen tullen tulevaisuudessa voidaan laajentaa), niin vielä vaikeammaksi käy rakentaa yhteistä taloa, jonka kustannukset varmasti tulevat nousemaan hyvin lähelle 100,000 dollaria, jos mielitään saada rakennuksesta vähänkään käytännöllinen ja katsotaan myöskin tulevaisuuden tarpeita. Ja me väitämme, että tuota koko tontin peittävää yhteistä taloa suurine haaleineen tulee olemaan monta kertaa vaikeampi käytännöllisesti tulevaisen tarpeen sattuessa laajentaa kuin taloa, joka ei peitä koko tonttia.

Joka tapauksessa olemme sitä mieltä, että toveri Laukin ehdotusta ei pitäisi mennä hyväksymään umpimähkäisesti, minkään hetken innostuksen vallassa, vaan että sitä vastaan tehdyt muistutukset ja vastaväitteet tutkittakoon ja punnittakoon perus-

teellisesti, ennenkuin mitään ratkaisevaa päätöstä mennään tekemään.

Jousiseuran kysymystä pohtimaan asettama komitea:

Severi Alanne Wm. Marttila Jos. Väänänen

S. S. Osasto Jousi kokouksessaan t. k. 13 p:nä yksimielisesti hyväksyi ylläolevan esityksen.”

Laajan keskustelun jälkeen ehdotettiin asia ponsivaliokunnalle, jonne se menikin, ja valiokunta sitten myöhemmin esitti seuraavan ponnen:

“Komitea on käsitellyt yhteisen talon rakentamisehdotusta Duluthin s. s. osaston tälle kokoukselle jättämän kirjallisen esityksen pohjalla ja pyytää sen johdosta ehdottaa kokoukselle seuraavaa:

1) Että kokous velvottaa Työmiehen johdokunnan yhdessä Duluthin osaston sitä var-ten valitseman 5-miehen komitean kanssa kehittämään yhteisen talonrakennuskysymyksen teknillisen puolen niin kypsäksi ja yksityiskohtiinsa asti selväksi, että kaikki nykyään vielä epäselvyytensä takia ristiriitaa synnyttävät seikat ovat tulleet kummankin puoliseksi tydytyksekseksi ratkaistuiksi.

2) Kokous velvottaa, että mainitun yhteisen neuvokunnan on tässä suhteessa saatava työnsä valmiiksi ensi lokakuun 15 p:ään ja viipymättä sen jälkeen toimitettava kaikkien Työmies Kustannusyhtiön osakkaiden tiedoksi työnsä tulokset.

3) Komitea katsoo rahakysymyksen olevan lopullisesti kaikkein suurimpana esteenä tämän yhteisen rakennuspuuhan toteuttamiselle ja pitää sen vuoksi välttämättömänä, että edellä mainittu neuvokunta velvotetaan otamaan täydellisen selvyuden niistä keinoista ja mahdollisuuksista, millä voitaisiin saada riittäviä takeita siitä, että ne varat — vähintään 40,000 dollaria — mitkä tarvitaan suunnitellun 50,000 dollarin kiinnityslainan sekä Duluthin osaston lupaaman 25,000 dollarin lisäksi, todella voidaan tarvittaessa hankkia.

4) Siinä tapauksessa että tällaiset takeet ajallaan annetaan ja että neuvoskunta voi lokak. 15 p:ksi esittää lopullisen yksityiskohtaisen rakennus- ja järjestelyehdotuksen, voidaan asian lopullinen hyväksyminen kokouksen päätöksen mukaan jättää yleisäänestyksellä toimittavaksi ja jos aikaa yleisäänestykselle ei katsota riittävän, valtuuttaa neuvoskunta tuon lopullisen ratkaisun tekemään.

John G. Helin Otto Lahtinen J. Nummivuori
Aku Rissanen Severi Alanne.”

Ylläoleva ponsi hyväksyttiin yksimielisesti.

Sitten sukeusi keskustelu siitä, annetaanko ponnassa esitetylle tutkijakomitealle lopullinen ratkaisuvälillä siinä tapauksessa, että edellytykset puhuvat yhteisen talon puolesta. Useat olivat sitä mieltä, että johtokunnan on silloin ilman muuta käytävä suunnitelmaa toteuttamaan. Toiset taas vaativat lopullista hyväksymistä osakkeenomistajien yleisäänestykselle, puolustukseksi esittäen sellaisiakin näkökohtia, että äänestys ehdotuksen puolesta samalla velvoittaa osanottoon kustannusten suorittamisessa. Näistä kahdesta ehdotuksesta toimitettiin osakekohtainen äänestys, jossa edellinen ehdotus sai 390 ääntä ja jälkimäinen 617 ääntä.

Päätetyksi tuli siis, että yhteisen talon rakennuskomitean on alistettava yhteisen talon lopullinen hyväksyminen osakkeenomistajien yleisäänestykselle siinä tapauksessa, että käytännölliset näkökohdat ensin puolustavat yhteistä rakentamista.

13 §.

Bondi-laina.

Duluthin S. S. Osaston edustajilla oli esitettävänä seuraava kirjelmä:

“Työmies Kustannusyhtiön vuosikokoukselle:

Duluthin S. S. Osasto kokouksessaan elok. 10 p. 1913 päätti edustajainsa kautta esittää Työmies Kust. yht. vuosikokoukselle seuraavaa:

Että Työmies Kust. yht. liikkeelle laskemien bondien myynti järjestettäisiin siten, että kukin

S. Järjestöön kuuluva osasto, ainakin keskipiirissä, valitsisi yhden eli useampia henkilöitä myömään yllämainittuja bondeja, ollen osasto vastuunalainen heidän toiminnastaan Työmies Kust. yhtiölle.

Perustelut: Täten toimimalla säästettäisiin kiertävään bondien myöjään toiminnasta johtuvat korkeat kustannukset.

Sillä jos kukin osasto valitsee bondien myyjän tai myyjät paikkakunnalleen, jotka toimivat osaston valvonnan alaisina, tilittäen saamansa rahat mahdollisimman pian Työmies Kust. yhtiölle ja joista on heti lähetettävä asianmukaiset vastakirjat, niin kiertävien bondien myyjään toimi käy silloin tarpeettomaksi eikä heillä ole enää tilaisuutta pidättää Työmiehelle lainattuja varoja kuukausimääriä taskussaan, kuten Martin Hendrickson on tehnyt. Hän on useampia muitakin henkilöitä kohtaan käyttäytynyt samalla tavalla, joten me, jotka olemme lainanneet rahaa Työmiehelle, emme tiedä, onko Martti siten käyttäytyessään noudattanut Työmiehen taloudenhoitajan hänelle antamia ohjeita. Mutta oli miten oli, niin sellainen menettely jos mikä, suuressa määrässä vaikeuttaa lainojen saantia ja samalla viivyyttää Työmiehen oman talon rakennushommaa.”

Virginian osaston edustajalla oli evästyksenä, että bondilainojen korkoa kohotettaisiin kolmesta viiteen prosenttiin, joten saataisiin enemmän lainoja ja säästytettäisiin kiinnityslainojen otosta. Virginian edustaja yhtyi Duluthin osaston ehdotukseen, että jokainen keskipiirin osasto valitsee bondien myyjän; viimeainittua kannatti myöskin Minneapolisin osaston edustaja.

Virginian osaston ehdotus raukesi, ja bondien myynnin järjestäminen jätettiin johtokunnan huoletuksi.

14 §.

Sääntöjenmuutosehdotukset.

Asiasta löytyi 11 osakkeenomistajan allekirjoittama ja sääntöjen määräämässä järjestyksessä johtokunnalle esitetty ja Työmiehessä julkaistu ehdotus, joka oli seuraava:

“Muutosehdotuksia Työmies Kustannusyhtiön sivusääntöihin.

Me allekirjoittaneet Työmies Kustannusyhtiön osakkeenomistajat ehdotamme, että tulevan elokuun 16 p. pidettävässä vuosikokouksessa yhtiön sivusääntöjen yhtiökokouksien toimintaa määrittelevässä luvussa pykälä 1 muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

1 §. Yhtiön vuosikokous pidetään jokaisen elokuun kolmantena lauantaina Hancockissa, Houghton kauntissa, Michiganin valtiossa.

Vuosikokouksessa luetaan liikkeenhoitajan laattima vuosikertomus, keskustellaan liikettä koskevista asioista, luetaan tilintarkastajain lausunnot ja päätetään tilivapaudesta johtokunnalle sekä käsitellään muita kokoukselle ehdotettuja ja sääntöjen mukaan esille tulevia asioita. Vuosikokouksessa valitaan yhtiön johtokuntaan 7 varsinaista ja 4 varajäsentä sekä kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatarkastajaa, kuin myöskin kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja kaksi varatarkastajaa.

Entinen pykälä on seuraava:

1 §. Yhtiön vuosikokous pidetään jokaisen elokuun kolmantena lauantaina Hancockissa, Houghton kauntissa, Michiganin valtiossa.

Vuosikokouksessa luetaan liikkeenhoitajan laattima vuosikertomus, keskustellaan liikettä koskevista asioista, luetaan tilintarkastajain lausunnot ja päätetään tilivapaudesta johtokunnalle sekä käsitellään muita kokoukselle ehdotettuja ja sääntöjen mukaan esille tulevia asioita. Vuosikokouksessa valitaan myös kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatarkastajaa ja kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja kaksi varatarkastajaa, ynnä julkiluetaan yleisäänestyksellä tapahtuvan johtokunnan vaalin tulokset.

Jos edelläoleva muutosehdotus hyväksytään olisi myöskin saman luvun seuraava pykälä poistettava:

3 §. Johtokunnan tulee lähettää kaikille yhtiön osakkaille jokaisen Michiganin valtion pohjoisosassa asuvan osakkeenomistajan nimellä varustetun äänestyslipun vähintään kolmeakymmentä päivää ennen yhtiön vuosikokousta. Näistä osakkeen-

omistajat yleisäänestyksellä valitsevat tarvittavan määrän johtokunnan jäseniä.

Ennen vuosikokousta ovat äänestysliput palautettavat johtokunnalle ja avataan ne vuosikokouksessa.

Perustelut muutosehdotukselle.

Ylläolevat muutosehdotukset tarkoittavat sitä, että yhtiön johtokunta vastaisuudessa valittaisiin yhtiökokouksessa eikä yleisäänestyksellä. Ensi silmäyksellä näyttää tällainen muutos yhtiömme asiainhoidossa käytännössä olevan kansanvaltaisuden supistamista, mutta sitä se ei ole itse asiassa. Käytännöllinen kokemus on osottanut, että suurin osa osakkeenomistajista ei ota osaa ensinkään johtokunnan vaaliin, sillä etäämpänä asuvat eivät luonnollisestikaan voi tuntea rajoitetulla alueella asuvia vaalikelpoisia henkilöitä ensinkään tai jos tuntevatkin niin ainoastaan nimellisesti. Niinpä viimeisenkin johtokunnan vaalissa oli edustettuna tuskin kolmasosa koko osakeluvusta. Kun kaikki määrättyllä alueella asuvat osakkeenomistajat ovat ehdokkaina on heidän kelpoisuutensa arvostelu ennen vaaleja mahdotonta, sillä sen pitäisi tapahtua julkisesti sanomalehtien palstoilla ja monien likey. m. asiain käsittely, johon tällaisessa arvostelussa tultaisiin, on julkisuudessa mahdotonta. Valinta tapahtuu siis summamutikassa. Kuvaavana esimerkkinä siitä mitä tällainen aiheuttaa voidaan mainita, että vaikka useissa yhtiökokouksissa on lausuttu, että liikkeen palveluksessa olevia henkilöitä ei valittaisi johtokuntaan, niin niitä nykyisinkin on johtokunnassa neljä, siis ehdoton enemmistö. Liikkeemme laajetessa on tullut entistä tärkeämmäksi, että johtokunta ulkopuolella omaa piiriämmekin edustaa mahdollisimman parhaiten liikettä businessasioissakin. Englanninkielen täydellisen taito olisi erittäin tarpeellinen ainakin johtokunnan virkailijoille, jotka yhä enemmän joutuvat tekemisiin amerikalaisen liikemiesten y. m. piireissä. Ja on vielä paljon muita tärkeitä seikkoja, joita olisi harkittava johtokunnan jäseniä valittaessa, mutta joita, kuten sanottu, on mahdoton esittää julkisesti sanomalehden palstoilla saattamatta ehkä vastustajiemmekin tietoon likey. m. asioita, jotka olisi pidettävä omana tietonamme. Kaikista täl-

laisista seikoista voitaisiin keskustella ja harkita yhtiökokouksessa, jos johtokunnan vaali siellä toimitettaisiin. Kun johtokunnan kaikki jäsenet valitaan ainoastaan vuodeksi kerrallaan on se takeena siitä, että mikään ennen pelätty paasivalta ei voi kehittyä, sillä johtokunnan jäsen, joka ei ole täytännyt tehtäviään tyydyttävästi, voidaan jättää valitsematta seuraavaksi vuodeksi kuin taas tyydyttävästi tehtävänsä suorittanut voidaan valita uudelleen.

Hancock, Mich., heinäk. 16 p. 1913.

J. W. Meriläinen, Toivo Hiltunen, C. E. Hieta-
la, K. H. Lönnholm, A. Vuorela, B. Wirkkula,
John G. Tuira, A. A. Kokko, M. Mattila, Wm.
Marttila, Elis Naasko.”

Kun ei keskustelussa mihinkään yksimielisyyteen päästy, äänestettiin näiden kahden ehdotuksen välillä: pidetäänkö säännöt ennallaan vai muute- taanko ne? Osakekohtaisen äänestyksen tulokset olivat seuraavat: Säännöt pidetään ennallaan, 530 ääntä; säännöt muutetaan, 468 ääntä. Sen mukaan sääntömuutosehdotus tuli tällä kertaa kumotuksi.

15 §.

Johtokunnan esitykset.

**A.) Sääntöjen muuttaminen yhtäpitäväksi jär-
jestön päätösten ja valtion lakien kanssa.**

Ilman keskustelua valittiin sääntökomitea, jo-
hon tulivat Severi Alanne, Wm. Marttila ja Aku
Rissanen. Komitean on esitettävä korjaukset ja
muutokset säännöissä seuraavalle vuosikokoukselle.

B.) Yhtiön osakepääoman korottaminen.

Yhtiön esimies Gust Wm. Toppari ilmotti johto-
kunnan puolesta, että edellisessä vuosikokouksessa
päädettyä pääoman korotusta viidestätoista tuhan-
nosta viiteenkymmeneen tuhanteen ei oltu vielä
laillisesti järjestetty, ja että samalla kertaa kun
yhtiö laillistetaan korotetulla pääomalla, esittää
johtokunta, että pääoma korotettaisiin sataan tu-
hanteen, eikä viiteen kymmeneen tuhanteen, kuten
edellisessä yhtiökokouksessa päätettiin. Työmiehen
liikkeen yhtämittaa kasvaessa ja varsinkin, jos se

vielä saa oman liiketalon, näyttäisi \$50,000 pääoma
pieneltä. Kun tulee aika bondien lunastamiseen,
niin niitäkin voidaan vaihtaa osakkeisiin, ja silloin-
kin on suurempi pääoma tarpeeseen.

Johtokunnan esitys hyväksyttiin yksimielisesti
sillä evästyksellä, että jos Työmiehen liike siirre-
tään Duluthiin lähitulevaisuudessa, on yhtiön pää-
oma korotettava Minnesotan valtion lakien mukaan
— ellei yhtiö ole kokonaan uudelleen järjestettävä
sanotun valtion asetusten mukaan.

C.) Työmiehen tilaushinnan kohottaminen.

Johtokunnan puolesta esitti Toppari:

Koska on käynyt selville, että Työmies-lehden
julkaiseminen kuluneena tilivuotena on tuottanut
tappiota, ehdottaa johtokunta lehden tilaushintoja
kohotettavaksi, koko vuodelta \$4:ään, puolelta vuo-
delta \$2.25:een ja kolmelta kuukaudelta \$1.25:een.

Kun ehdotuksen suhteen oltiin keskustelussa
kahta mieltä, toimitettiin osakekohtainen äänestys,
jonka tulokset olivat seuraavat:

Tilaushinta kohotetaan, 146 ääntä.

Se jätetään entiselleen, 771 ääntä.

Johtokunnan esitys tuli siis kumotuksi.

16 §.

Englanninkielisen lehden perustaminen.

Matti Tenhunen luki kokoukselle seuraavan
alustuksen (joka on ollut myös julkaistuna Työ-
miehen elok. 13 p:n numerossa):

“Pohjois-Michiganin osastoille.

Aina siitä asti, kuin “Wage Slave”, tuo eng-
lanninkielinen viikkolehti, jota kustansi Työmies
Kustannus-Yhtiö, lakkautettiin, on englanninkieli-
nen sosialistilehden kysymys kasvanut päivä päi-
väältä polttavammaksi. Viime huhtikuun 6 päivä
Pohjois-Michiganin osastojen edustajakokouksessa
Hancockissa perustettua erityinen propaganda jär-
jestö 12 kongressimiespiiriin ja tälle järjestön toi-
meenpanevalle komitealle annettiin evästyks, että
ottaa selvän viimeksi ilmestyneen “Weekly Call’in”
taloudellisesta asemasta ja samalla siitä, kuinka
osastot ja uniot rupeavat avustamaan mahdollisesti

uudesta alettavan lehden kustantamista. Väliaikainen toimeenpaneva komitea on lähettänyt kirjelmät osastoille vaatien osastoja lähettämään mielipiteensä ja mukana mahdollinen lupaus, kuinka suurella summalla voivat avustaa, jos lehti tulee perustettavaksi. Kirjelmän lähetyksestä on aikaa kuun verran ja vastauksia ei ole tullut paljon laisinkaan ja nekin on osoittanut enempi välinpitämättömyyttä, kuin asian innostusta. Viime huhtikuussakin mainitussa edustajakokouksessa ilmeni edustajain keskuudessa lehden kaipuu siksi voimakkaasti ja useat sanoivat osastoissaan vallitsevan saman innostuksen. Kuitenkin tälläkin kertaa se on unhoitettu ja samalla sen yhteydessä on unhoitettu se, että sosialistien käytännöllinen toiminta ilman englanninkielisen joukon mukaan saantia on merkityksetöntä.

Nyt sanotun 12 piirin toimeenpaneva komitea kokouksessaan elok. 11 päivä päätti keskustellessaan tästä lehti kysymyksestä kääntyä Työmies Kustannus-Yhtiön vuosikokouksen puoleen toivolla, että siellä otettaisiin pohdinnan alaiseksi taas englanninkielisen viikkolehden perustaminen Työmies Kustannus-Yhtiön yhteydessä ja omistamana. Sillä perusteella, että Pohjois-Michiganin osastot tukevat tuon lehden puolesta tuntuammasti sen tuottamien lisäkulujen korvaamiseksi. Negauneen Miners Unio on päättänyt avustaa \$100.00, jos tuollainen lehti tulee perustettua; Negauneen osasto samoin on päättänyt antaa kannatusta; Ishpemingin osasto on päättänyt myöskin luovuttaa \$25.00 lehden alkukustannuksiin j. n. e. Samalla tavalla olisi kaikkien osastojen tuettava yritystä ja Työmies saisi tuottamansa tappion osastoilta, niin kauvan kuin lehti alkaisi itsensä kannattamaan. 12 piirirahastosta voitaisiin luovuttaa avustusta samoin, sillä tulisihan silloin piirille siitä vakituinen agitaattori.

Osastoja pyydetään pitämään vaikkapa ylimääräinen kokous tämän viikon ajalla ja keskustelemaan tästä kysymyksestä ja evästämään Työmiehen osakkeenomistajien kokoukseen menevät edustajat mielipiteillään vaikkapa seuraaviin kysymyksiin:

1:ksi. Josko katsotaan sopivaksi alkaa Työmies Kustannus-Yhtiön puolesta julkaisemaan englanninkielistä viikkolehteä Pohjois-Michiganin osastojen ja taloudellisten järjestöjen tukemana?

2:ksi. Kuinka paljolla osastonne voisi avustaa lehti-kysymystä siinä tapauksessa, jos tuo lehti tulisi perustettua?

Osastoja kaikkialla pyydetään evästämään edustajiansa, sillä mikäli tämä kysymys suhtaantuu aineellisen puolen kautta Työmies Kustannus-Yhtiön taloudelliseen asemaan, on se kaikkien osakkeenomistajien asia.

Toveruudella:

Matti Tenhunen,

12 vaalipiirin toimeenpanevan komitean jäsen.”

Hyväsen aikaa asiasta keskusteltua pantiin äänestykselle, ja tulokset osakekohtaisesta äänestyksestä olivat seuraavat:

Englanninkielinen lehti perustetaan, 396 ääntä.

Sitä ei perusteta, 505 ääntä.

Ehdotus siis raukesi.

17 §.

Henkilökunnan kesäloma.

Tästä työjärjestykseen liitetystä kysymyksestä oli Duluthin osastolla vartavasten ehdotus, joka kuuluu seuraavasti:

“Työmies Kustannusyhtiön vuosikokoukselle.

Katsoen siihen, että Työmies Kustannusyhtiöllä on nykyisistä muutto- ja talonrakennushommista johtuvat tavallista suuremmat menot, ja katsoen myös siihen, että Työmies Kustannusyhtiön työläiset ovat palkatut keskinkertaista palkkatasoa paremmin, sekä että heidän työaikansa on ympärivuotinen samalla kertaa kun yleensä Työmiehen kannattajat nykyisissä oloissaan joutuvat olemaan vain satunnaisissa töissä, ollen pakotettuja olemaan suuren osan vuodenajasta työttömyydessä ja epävarmoissa oloissa, niin yllämainittujen seikkojen perusteella esittää Duluthin S. S. Osasto Työmies Kustannusyhtiön päätettäväksi, että mainittu yhtiö ei maksa yhtiön työläisille palkkaa siltä ajalta, jonka he viettävät kesälomalla ja että yhtiön johtokunta velvotetaan järjestämään työläisten työsuhteet siten, että yhtiön palkkaama työvoima tulee mahdollisemman tarkotustaan vastaavasti käytettyä.”

Ehdotus sai kannatusta (Marttila, Toppari y. m.) ja tuli kättennostoäänestyksellä hyväksytyksi 19 äänellä 13 vastaan.

18 §.

Lehtien ja julkaisujen arvostelu.

A.) Työmies.

Kaikkein ensimmäiseksi päätettiin lukea kokoukselle tuodut kirjalliset esitykset. Matti Kainu, Duluthin osaston yhtenä edustajana, luki osastonsa laatiman seuraavan alustuksen:

“Työmies Kustannusyhdytön vuosikokoukselle.

Työmies puolueemme vanhimpana äänenkannattajana on jo kehittynyt siihen tilaan, että sen toimittajilta täytyy voida vaatia tarkempaa erikoisalojen tuntemusta työväen liikkeessä ja yhteiskunnallisten asiain käsittelyssä. Tähän asti on tyydytty ottamaan toimitukseen miehiä, kunhan vaan ovat täyttäneet puolueen muodolliset vaatimukset, kunhan vaan ovat kuuluneet vähintään vuoden puolueeseen, osanneet vaivaloisesti kirjottaa suomenkieltä ja jonkun verran kääntää englanninkielestä. Ei ole tullut niinkään kyseeseen, kuinka tarkka työväenliikkeen tuntija hän on. Hakijalta ei ole vaadittu mitään takeita siitä, kuinka pätevä hän on selittämään lukijakunnalleen edes niin kutsutuita päiväntapahtumia sosialistiselta näkökannalta; ei ole vaadittu mitään opinnäytteitä, ei mitään tietomäärän saavutusta yhteiskunnan taloudellisen toiminnan kehityksessä ja työväen suhtautumisesta siihen; ei ole vaadittu erityisesti työväen valtiollisen liikkeen tuntemista; ei ole johtunut mieleenkään, että puoluelehden toimittajan tulee seurata ja selvittää työväen taloudellisen liikkeen kehitystä tuotanto- ja jakosuhteita vastaavalla kannalla valtiollisen liikkeen varsinaisena pohjana ja voimana. Lyhyesti sanoen alkeellisemmatkin vaatimukset toimittajan työalan sisältöön ja muotoonkin nähden ovat saaneet jäädä toisarvoiseksi tai tykkönään unohtua muutamien puolueen muodollisuuksien tieltä.

Tässä on tehtävä muutos. Joukot ovat kehittyneet jo sille tasolle, että ne vaativat Työmiehessä

tarkemmalla asiantuntemuksella kyhättyjä artikkeleita ylimalkaisen hosumisen sijasta, mikä tähän asti on ollut niin yleistä; toistakymmentätuhantiselle tilaajajoukolle on annettava kyllin pätevää ja asianymmärryksellä kirjoitettua henkistä ravintoa. Työmiehen artikkelien täytyy olla niin laadittuja, että ne sisällöllään, että myöskin muodollaan saattavat lukijan ymmärtämään esitettävän asian, eikä ainoastaan ymmärtämään, vaan myöskin tulemaan vakuutetuksi siitä, että asia on käsitelty täydellä tarkkuudella.

Edellä jo osotimme, kuinka alkeellisemmatkin vaatimukset toimittajan työalaan nähden ovat laiminlyödyt. Sen lisäksi mainittakoon vielä, että toimitustekniikan tunteminen ei ole ollut koskaan kyseessäkään. Valtiomuodon muutosta ja teollisuuden kehitystä on seurattava tarkoin. Yleismaailmalliset päiväntapahtumat kuten esim. sodat, teollisuuspulat, pörssihäiriöt ja pankkikeikekaukset, uudet teollisuustoimintamuodot, uusien työalojen avaamiset, ovat selostettavat heti ilmestyessään. Valtakuntain väliset suhteet ovat osotettavat työväestölle. Eikä olisi liikaa, jos vähän ennusteileisikin kehityksen suuntaa eri aloille. Mitä tapahtuu Kiinassa, mitä Japanissa, mitä Australiassa, mitä Etelä-Amerikassa, toisin sanoen, miten kasaantunut kapitaali siirtyy riistämään kehityksessä jällelle jääneitä maita ja kansoja, etenkin nyt demokratien tätä maata hallitessa; tästä kaikesta sopii odottaa asiallista selostusta jo nyt.

Tarkotamme siis työn jakoa ja erikoistunte-musta Työmiehen toimittajien kesken. Mitä järkeä siinä on, että kaikki kahdeksan toimittajaa vaaditaan selittelemään kaikkia asioita samalla ylimalkaisella tavalla? Kun työnjako ja erikoistunteminen on toimittajain kesken, niin silloin voidaan aina kunkin alaan kuuluva kysymys jättää asianomaiselle specialistille, hänen selitettäväkseen. Kun näin tehdään, silloin saadaan päteviä kirjoituksia Työmiehen, sen lukijakunta yhäti kehittyy ja tilaajamäärä kasvaa. Toimittajat tuntevat tästä helpotusta työssään, kun heidän ei tarvitse kaiken maailman asioita käsitellä, mitä milloinkin sattuu ja miten milloinkin sattuu, vaan heillä kullakin on määrätty alansa, johon heidän tulee syventyä.

Työnjako ja erikoistunteminen ovat välttämättömät suurtuotannossa, ne ovat eduksi nykyisessä liike-elämässä.

Koska siis Amerikan työväenliike ja Työmies ovat jo kehittyneet sille kannalle, että toimittajilta voidaan vaatia erikoisalojen tuntemista työväen liikkeessä, niin taloudellisella kuin valtiollisellakin alalla, Duluthin S. S. Osasto ehdottaa Työmies Kustannusyhtiön vuosikokoukselle,

että vuosikokous määräisi Työmiehen johtokunnan järjestämään työnjaon Työmiehen nykyisten toimittajien kesken; ja edelleen että vuosikokous määräisi Työmiehen johtokunnan tästä lähin toimittajien paikkoja haettaviksi julistaessaan erittäin ilmottamaan, minkä erikoisalan tarkempaa tuntijaa se kulloinkin haluaa Työmiehen toimitukseen.”

Ishpemingin osaston evästyksenä luettiin seuraavaa:

“Työmiehen päätoimittaja Rissasen arvostelussa on otettava huomioon seuraavat seikat:

a) Että Rissanen tultuaan toimittajaksi, käytti Työmiehen palstoja omavaltaisesti Negauneen rettelöiden aikana, laskien johtokunnan kiellosta huolimatta kaikki valheelliset mustalistajut julkisuuteen, juuri kun oli asiasta äänestettävä.

b) Koko Marquette kauntin sos. puolueen mustaamisessa on R. toiminut, laskien kaikki sos. puolueen vihollisten kirjoitukset läpi, viivyttäen Marquetten toimeenp. komitean virallisia kirjoituksia, joita on vasta julaistu sitte kun viholliset ovat saaneet mustaamisensa tehdyksi, mikäli se onnistuu julkisen sanan kautta, ja joka mustaaminen sanomalehden kautta on kaikkien vaikutusvaltaisin.

c) Rissasen omavaltainen menettely Ishpemingin osaston kirjeisiin, joita vielääkään ei ole kaikkia julaistu. Huom.! viimeinen selostus Duluthin osastolle on Työmiehessä julkaisematta; se on kaksi kertaa sinne julkaisemista varten lähetetty.

d) Valheellisten solvauskirjotusten julkaiseminen valtiosihteerä ja toimeenp. komiteaa vastaan, että ääniä olisi varastettu ja niistä ei sen selvempää ole annettu vaikka valtiosihteerä on selostuksen (kaksi) lähettänyt ja myöskin osastot. Tällä on R.

tarkoittanut saada tappelu jatkumaan ja mahdollisesti sosialistinen liike murskattua Michiganin valtiossa, joka olisi ollut seurauksena, jos äänestys olisi mennyt kuin R. halusi tai vieläkin haluaa. Michiganin valtion sos. liikkeen halveksuminen ja Marquette kauntin — R. kun sanoo, että hän pitää Negauneen vanhan osaston oikeana, vaikka sillä ei ole lupakirjaa ja vaikka Michiganin sos. puolue äänestyksellä hyväksyi uuden osaston.

e) Rissasen syyllisyys antaessaan tietensä tilaa valheellisille kirjoituksille, joilla on mustattu L. K. L. ja siten estetty työläisiä järjestymästä taloudelliseen järjestöön — rikos sos. puolueen päätöksiä vastaan.

f) Edellisten toimittajien arvostelussa käyttökööt edustajat omaa harkintaansa. Työmiehen johtokunnalle paheksumislause kun se antoi päätoimittajan avata Työmiehen palstat Negauneen rettelöille.”

Asian käsittely jaettiin kahteen osaan, toimituksen arvosteluun ja toimitustyön tulevaan järjestelyyn.

Tenhunen luki seuraavan ponsiehdotuksen:

“Paheksumislause. Työmies Kustannusyhtiön osakkeenomistajien vuosikokous tahtoo lausua jyrkän paheksumisensa Työmiehen päätoimittajalle Aku Rissaselle siitä, että hän lehtemme arvoa alentavalla tavalla alistui joko erehdyksessä eli tahallaan taistelemaan Michiganin valtion, Marquettekauntin ja Negauneen puoluejärjestöjä vastaan, varsinkin seuraavien tekojen kautta: 1) Avaamalla mustanlistan kautta valheellisten uutisten perusteella Työmiehen palstat jatkuvalla, lehden arvoa alentavalle persoonarakittelulle ja valheellisille rakituksille, joilla oli tarkoituksena loukata sanottuja järjestöjä. 2) Julkaisemalla jatkuvasti yksilöhyökäyksiä puolueemme järjestöjä vastaan antamatta tasapuolista puolustustilaisuutta ennenkuin viime tingassa, ja niin avustaen järjestömme hajottajia puolueellemme vaarallisessa hajotustyössään. 3) Alkamalla lehden arvoa alentavalla tavalla Michiganin valtion Negauneen jutun äänestyksen päätyttyä, julkisen, aiheettoman ja todistelemattoman syytöstyksen “kavaltaja”- ja “rosvo”-nimityksillä

ja tehden sitä jatkuvasti useampia viikkoja. 4) Kielitäytymällä julkaisemasta Michiganin valtiosihteerin julkisuuteen vaatimaa selostusta 3:ssa kohden mainittuihin syytöksiin. Lehden toimitukselle muutoin annamme täyden tunnustuksen.

Omasta, A. Pasasen, H. Lepistön ja A. Uusitalon puolesta, Matti Tenhunen, Negauneen S. S. Osaston edustaja, ja Henry Leppänen.”

Vaadittiin äänestykselle, annetaanko Työmiesten kannalle täysi tunnustus vai ei. Tulokset osakekohtaisesta äänestyksestä olivat seuraavat:

Annetaan täysi tunnustus, 871 ääntä.

Ei anneta täyttä tunnustusta, 59 ääntä.

Päätöksen johdosta esitettiin pöytäkirjaan liitettäväksi seuraava

“Vastalause.

Me allekirjottaneet osakkeenomistajat panemme jyrkän vastalauseemme ylläolevaa päätöstä vastaan edellämainitussa kysymyksessä, sillä katsomme sen kokonaan epäoikeaksi ja asianhaaroja vastamattomaksi ja sen lisäksi Amerikan sosialistipuolueen enemmistön hengen ja kannan vastaiseksi. Sillä päätöksellään hyväksyy yhtiökokous mitä likaisimman toimituspolitiikan, mitä Työmiehen historiassa on milloinkaan harjotettu. — John Välimäki, K. O. Saaristo, Henry Leppänen, Frank Aaltonen.”

Ehdotettiin, että Duluthin osaston ehdotus ilman muuta pantaisiin asiakirjojen joukkoon ja että johtokunta tulee tekemään parhaansa saadakseen toimitustyön niin tarkotustaan vastaavaksi kuin suinkin oloissamme on mahdollista. Ehdotusta kannatettiin, ja keskustelu asiasta raukesi.

B.) Pelto ja Koti.

Lehden arvostelussa lausuttiin, että vaikka Pelto ja Koti ei suoranaisesti olekaan sosialistinen agitatsioonilehti vaan ammattilehti, on se kuitenkin tarpeellinen suomalaisille maanviljelijöille, jotka enimmäkseen ovat vanhoillista väkeä. Samalla tavalla kuin farmari kylvää viljan siemenen peltoon, voi Pelto ja Koti varovaisesti kylvää sosialismin siemenen farmarein sydämiin. Lehdessä on ol-

lut osuustoimintaa koskevia kirjotuksia; ja osuustoiminnan suhteen on puoluekin suosivalla kannalla. Lehti on ulkoasultaan siisti ja sen julkaisemisesta on aineellista hyötyä yhtiölle.

Arvostelu päättyi siihen.

C.) Lapatossu.

Superiorin, Wis. S. S. Osaston evästys:

“Työmies Kustannusyhtiön vuosikokoukselle. — Pilalehti “Lapatossun” sisällöstä keskusteli Superiorin S. S. Osasto pitämässään kokouksessa elok. 11 p. 1913. Kokouksessa ilmeni mielipide, joka ei ensinkään hyväksynyt Lapatossun nykyistä sisältöä pilalehtenä ja sentähden vaati kokous tehtäväksi korjauksia mainitun lehden sisällössä, sekä myöskin kuvat olisivat saatavat sellaisiksi, että ne olisivat tyydyttäviä. Jos nykyiset toimittajat ja piirustajat eivät voi lehden sisältöä korjata, niin on hankittava uudet toimittajat, jos mielitään lehti pitää itsensä kannattavana ja sen tilaajamäärää kohottaa.”

Jätettiin asia johtokunnalle velvotuksella pitää huolta, että lehden sisältö pikapuolin rupeaa paranemaan.

D.) Muut julkaisut.

Työmiehen Kymmenvuotisjulkaisua arvostellessaan muutamat puheenvuorojen käyttäjät olivat sitä mieltä, että julkaisu ulkoasultaan oli hyvin siisti ja kuvituksensa puolesta erinomainen. Sanoivat sen vaan toimitetuksi liian yksilölliseen ja “puolueelliseen” henkeen.

Useat puheenvuorojen käyttäjät olivat sitä mieltä, että Työmiehen olisi kustannettava ja levitettävä etupäässä yhteiskuntatieteellistä kirjallisuutta, tietysti ottaen lukuun yleisön tarpeet muillakin aloilla.

19 s.

Johtokunnan toiminnan arvostelu.

Duluthin osaston edustaja Helin luki osastonsa puolesta seuraavan ehdotuksen:

“Työmies Kustannusyhtiön vuosikokoukselle.

Koska usein kuuluu valituksia siitä, että yhtiön johtokunnassa yksi ja toinen ulkopuolisten seikkain

vaikutuksesta tahtoo käyttää johtokunnan jäsenen oikeuksiaan painostamaan asioita, jotka voivat olla persoonallisille mielipiteille tueksi ja yhtiön asioille epäeduksi ja katsoen siihen, että tällaisten mielipiteiden laajeneminen saattaa johtokunnan epäluotettavaan asemaan, ja poistaakseen sellaisen mielialan kasvamisen ja levenemisen, ehdottaa Duluthin S. S. Osasto, että yhtiökokous velvoittaa johtokunnan lähettämään osakkeenomistajille kaikista kokouksistaan raportin, jossa lyhyesti mainitaan johtokunnan suunnitelmia ja merkitään jokaisen johtokunnan jäsenen eriävä mielipide tärkeimmissä kysymyksissä.

Täten menetellen voivat osakkeenomistajat seurata johtokunnan toimintaa kiinteästi ja poistuu se ajatus, että johtokunnan jäsenoikeuksia käytetään väärin. Samaten voivat osakkeenomistajat täten seuraten johtokunnan toimintaa antaa heille tuntemuksen perusteella täyden luottamuksen ja täydellä luottamuksella olla heitä tukemassa.”

Keskustelussa ilmeni mielipide, että ehdotus on mahdoton. Ei sovi kaikkia keskeneräisiä asioita antaa tiedoksi, se olisi samaa kuin korttinsa näyttämistä ennen pelin alkamista. Luotettakoon jonkun verran johtokunnan hyvään tahtoonkin. Jos osakkeenomistajat haluavat yksityiskohtaisesti päästä selville johtokunnan toimista, voivat he lukea johtokunnan pöytäkirjat vuosikokouksissa; ennen se tapa olikin käytännössä, mutta kyllästyttiin kuulemaan pitkiä ja tavallisia juoksevia asioita koskevia pöytäkirjoja, ja sen koommin niitä ei ole vuosikokouksissa luettu.

Duluthin osaston ehdotus kannatuksen puutteessa kumottiin.

Sitte esitettiin, että yhtiön säännöt muutettaiisiin kuuluviksi siihen suuntaan, että johtokunta olisi liikkeenhoitajan kertomuksen lisäksi velvotettu antamaan toimintakertomuksen vuosikokoukselle. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Sitte ilmeni keskustelussa, että yksityiset johtokunnan jäsenet ovat pakkautuneet isännöimään yhtiön työläisten yli, ja tässä suhteessa tehtiin jyrkkä päätös, että kaikki määräykset työläisille annetaan ainoastaan liikkeenhoitajan kautta.

20 §.

Asiamiestoiminta.

Martin Hendrickson puhui toiminnastaan Työmiehen palveluksessa liikkuvainkuvain näyttelijänä ja luennoitsijana. Yritys oli uusi, eikä mielestään rahallisesti kannattanut, mutta sillä oli agitaationimerkitys. Duluthin osaston syytöksen, että Martti pitäisi rahoja liian kauan takanaan, tilittämättä niitä heti konttooriin, karisti Martti päältä kysymällä liikkeenhoitajalta, eikö hän ole tilittänyt kuukausittain, ja sai myöntävän vastauksen.

Topparin toimesta paikallisena laskujenperijänä pakattiin moitiskelemaan johtokuntaa, että toimi ei kannata.

Näillä evästyksillä jätettiin asiamiesten toimi johtokunnalle järjestettäväksi.

21 §.

Suhteellinen osanotto muuttokustannuksiin.

Edustaja Kivinen ehdotti Virginian osaston puolesta, että kaikki keskipiirin osastot velvotetaisiin suhteellisesti jäsenlukunsa perusteella ottamaan osaa Työmiehen muuttokustannuksiin. Ehdotusta kannatettiin ja lausuttiin, että vaikka tässä suhteessa ei voidakaan tehdä mitään virallista pakkoa, on sentään niskottelevienkin osastojen velvollisuus ponnistella, koska asia kerran on yhteinen. Päätökseksi tuli, että Keskipiirin virasto velvotetaan kiertokirjeellä ilmottamaan tästä toivomuksesta piirin osastoille.

22 §.

Pankkikysymys.

Tästä kysymyksestä sisälsi Työmiehen numero 187 elokuulla, 1913 seuraavan kirjoituksen:

“Pankkia perustamaan.

Työmiehen Kustannusyhtiön johtokunnan viimeisessä kokouksessa otettiin keskustelun alaiseksi, eikö olisi jo aika alkaa perustaa suomalaisten työläisten keskuuteen omaa pankkiliikettä. Johtokunta päätti esittää tämän kysymyksen harkittavaksi

yhtiökokoukseen tuleville edustajille erittäin, mutta hyvä olisi, jos osastotkin siitä jotain pohtisivat. Yhtiökokouksen jälkeen pidettäisi neuvottelukokous, jossa asiaa pohdittaisi.

Mitään erikoista alustusta kysymykseen ei ole ehditty valmistaa eikä se ole alustaviin toimiin nähden tarpeellinenkaan. Sen verran vain voimme tällä kertaa sanoa, että oman pankin perustaminen ei ole ainoastaan tarpeellinen, vaan vieläpä välttämätönkin. Meidän järjestömme on jo kehittynyt sille asteelle, että sen käyttämien varojen määrä nousee vuosittain useihin satoihin tuhansiin. Järjestömme on myöskin saavuttanut koko suomalaisen työväestön luottamuksen rehellisellä toiminnallaan. Ei ole mitään epäilemistä, että jos me pankin perustamme, sen liikkeen saannista. Se tulisi käsittelemään rahoja miljoonia dollareita vuodessa.

Osakepääoman saanti ei myöskään liene mikään vaikea asia, kun ottaa huomioon sen omaisuus määrän, minkä järjestömme nyt jo hallitsee. Osastomme, kustannusyhtiömme, sairaus- ja hautausapuyhdistyksemme, unionit y. m. voisivat osakepääoman saada helposti kokoon yksityisten avustamina.

Vaikkakin pankki perustettaisi yhteen paikkaan, se on ilman haarakonttoreja, niin postin kautta liikkeen tekeminen on kuitenkin mahdollinen. Niin ollen tästä tulisi koko Amerikan suomalaisen työväestön pankki. Kun pankkiliike alkaisi menestymään, voisi sen toiminta kiinnittää muunkielistenkin työläisten ja työläisjärjestöjen huomiota ja saada niiden osanoton. Siitä voisi kehittyä yhtä mahtava laitos, kuin ovat työväen pankit Euroopan maissa. Niiden elämän tarina osottaa yhtämittaista menestymistä.

Irti kapitalisteista mahdollisimman paljon. Työväki tekemään liikettä omilla rahoillaan.

Kokouksessa asiaa pohdittua voidaan valita komitea edelleen asiaa kehittämään. Tällaista liikettä ei saada pystyyn lentämällä ja siksi tällä kertaa vain tämä alustukseksi.

Johtokunnan puolesta

J. Nummivuori,
Aku Rissanen.”

Useat puhujat pitivät kysymystä liian vähän valaistuna ja ehdottivat, että johtokunta seuraavaa vuosikokousta varten ottaisi selville tarkat numerot työväen pankkiliikkeen mahdollisuuksista. Joitakin edustajia oli evästetty että jos yritys toteutetaan, on palovakuutuspuolellekin lainattava huomiota, senkin ollessa suuri erä järjestömme kustannuksissa. Toiset taas ehdottivat, että valittaisiin pankkivaliokunta johtokunnan avuksi asiaa tutkimaan. Ehdotus sai tarpeellisen kannatuksen, ja pankkivaliokuntaan 1. komiteaan valittiin Aku Rissanen, A. Sevo ja Martin Mattila. Heidän tulee tässä kysymyksessä työskennellä yhdessä johtokunnan kanssa ja seuraavalle vuosikokoukselle esittää tarkat ja yksityiskohtaiset tulokset tutkimuksistaan.

23 §.

Kesken poistuneet edustajat.

Muutamat edustajat ilmottivat kokoukselle olevansa pakotettuja poistumaan kokouksesta joko tilapäisesti tahi tykkänään, ja siirsivät valtakirjansa kokouksen hyväksymällä tavalla joillekin toisille edustajille.

Kokouksen kestäessä ehdottivat Aaltonen, Välimäki y. m., että kokous keskeytettäisiin ja mentäisiin kaikkiin Calumetiin osaaottamaan pyssyhurttien murhaamien lakkolaisten hautajaisiin. Kokous katsoi siihen ei olevan aikaa, vaikka myönsi yksityisille edustajille oikeuden poistua, jos tahtoivat, ja useita edustajia poistuihin, palaten kokoukseen sitte myöhemmin.

Välimäki, Leppänen, Aaltonen ja Saaristo, oltuaan Calumetissa Työmiehen arvostelun kestäessä, palattuaan ja kuultuaan millaisen päätöksen kokous oli tehnyt Työmiehen kannan hyväksymisessä, pyysivät esittää kirjallisen vastalauseensa päätöstä vastaan ja se heille myönnettiin. Vastalause on liitetty asianomaisen kysymyksen päätöksen alle.

24 §.

Pöytäkirjan julkaiseminen.

Pöytäkirja päätettiin julkaista ponsi- ja päätöspöytäkirjana ja lähettää vihkosina kaikille osak-

keenomistajille ja johtokunta velvotettiin pöytäkirja painattamaan ja postittamaan 30 päivän sisällä vuosikokouksen jälkeen.

25 §.

Kokous lopetettiin.

Kokouksen puolesta,

Martin Mattila,
pöytäkirjan laatija.

Pöytäkirjan tarkastaneet ja hyväksyneet Hancockissa, Mich., elok. 25 p. 1913,

Aku Rissanen,

T. Hiltunen.

TYÖMIES KUSTANNUSYHTIÖN VUOSI- JA TILIKERTOMUS TILIVUOTENA 1912—1913.

Kuluneenakin vuotena on liikkeemme toiminta vilkastunut ja kasvanut samalla kun liike on muodostunut yhä monipuolisemmaksi liittyen siihen uusia liikehaaroja. Jonkun verran on liikkeemme yhtä äkkinen kasvaminen vaikuttanut että saavutukset liikkeen tilanteessa tältä toimintakaudelta eivät ole ehtineet varttua samassa suhteessa että jatkuvasti olisi voittoa havaittavissa. Kustannusyhtiöllä on joitakin sellaisiakin uusia yrityksiä, jotka ollen vielä keskeneräisiä, eivät tuota suoranaisesti tuloja, päinvastoin on niihin täytynyt kuluttaa varoja. Kumminkin on yhtiömme taloudellinen asema varmalla pohjalla ja onnellisesti on läpäisty kulunutkin vuosi. Työväen omille yrityksille on aina ominaista niiden kasvaminen; joka toisinaan on tasais- ta toisinaan ripeämpää. Ja sellaista osottaa kulunut toimintakausi yhtiömme liikkeessä.

Jo useampana perättäisenä vuotena on liike osoittanut voittopuolen kasvamista. Tänä tilikautena havaitaan pienempi tappio, joka todellisuudessa, kun ottaa huomioon alussa mainitun ripeän yhtä äkkisen liikkeen kasvamisen, on ainoastaan tilapäistä. Voidaan sanoa, että yhtiömme on jo

suoranaisesti kuluttanut varoja kasvatus- ja valistustyön tilille, josta tuonnempana vasta koituu sille palkkiot. Onpa siis aivan luonnollista että näissä työväen liikeyrityksissä on pakko myöskin antaa eikä aina suoranaisesti ottaa.

Kuten kassatili toteaa on kuluneena toimintakautena kassa vaihto noussut \$126,085.51. Vertailun vuoksi mainittakoon tämän yhteydessä edellisen vuoden kassavaihto, joka teki \$79,413.45.

Siirrymme lyhyesti selostamaan Työmies Kustannusyhtiön liikehaaroja. Huomattavin niistä on luonnollisesti Työmies-lehti. Tulopuoli (kokonaisu- tulot) tilauksista tekee \$39,504.38. Koska niin kutsuttu Cost System on ollut vasta käytännössä ainoastaan tilikauden jälkimäisellä puoliskolla on Työmies-lehden kannattavuus etsitty erikoisen apulaskelman mukaan, perusteena ollen 6 kk. ajalla pidetty Cost System kirjanpito. Tämän perusteella havaitaan Työmies tilillä tappion tilikaudelta olevan \$2,261.11. Työmiehen tilaajamäärä on pysytellyt alkupuolella tilivuotta keskimäärin 10,000 vaiheilla, joskus nousten lähemmä 11,000. Vasta lopulla tilivuotta järjestettyämme Työmiehen Kymmen- vuotiskilpailun saatiin tilaajamäärä kohoamaan 13,000 josta se taasen kesän aikana on laskeutunut ja nykyään on se pysytellyt 12,000 korvilla. Mainitessamme 10-vuotiskilpailusta lienee paikallaan tässä huomauttaa kilpailun tuloksistakin. Kaikkiaan oli tästä kilpailusta tuloja \$9,643.00. Kilpailutilauksista ei myönnetty mitään asiamiespalkkiota. Näinollen kilpailusta annetut palkinnot tulivat hyvin korvattua asiamiespalkkiolla. Edellisen yhtiökokouksen päätöstä noudattaen laajennettiin Työmies ilmestymään 8-sivuisena; sitä ennen se ilmestyi 6-sivuisena. Vaikkakin laajennus ei ollut tuon suurempi on se kuitenkin huomattavasti lisännyt kustannuksia, jotka pääasiallisesti ilmenevät työvoiman lisäyksessä sekä toimitus- ja kirjapainopuolella että myös paperin kulutuksessa. Tilaus- hinta on edelleenkin pysytetty entisellään. Otta- malla huomioon nämä edelläesitetyt seikat ei ole ihmeteltävää että Työmies-lehti osottaa tältä tilikaudelta tappiota. Sittenkin on tappio verrattain pieni. Entistä enemmän on myöskin ruvettu mak- samaan korvausta kirjeenvaihtajille, artikkelien

kirjottajille j.n.e. Avustuspalkkiota vuoden ajalla on annettu \$890.00. Sopinee mainita että heinäk. 20 p. Työmies täytti 10 vuotta ja tämän merkkitapauksen johdosta ympäri maata vietettiin juhlia joista kertyneillä varoilla juhlien toimeenpanijat ovat ostaneet osakkeita. Tähän mennessä ei vielä lopullinen tilitys noista juhlista ole tiedossa, syystä että kaikki osatot eivät ole lopullisesti tilityksiään tehneet. Tilityksen näistä juhlista julkaisemme Työmiehessä tuonnempana.

Kirjakauppa on seuraava huomattava liikkeemme haara. Siihen kuuluu kirjojen kustannus sekä yleensä kaikki kirjakauppa-alaa käsittävä liike. Tulot kirjakauppatilillä ovat tilikautena tehneet \$28,259.05. Edelleen Cost Systemiä soveltamalla on havaittavissa, että kirjakauppatilille ilmenee \$3,565.39 voittoa. Huomattavasti voittoa tälle tilille lisäävät tilapäisjulkaisut ja joulukorttiliike. Suomesta on edelleenkin paljon tilattu kirjallisuutta ja vähitellen on koetettu kartuttaa monipuolisuutta kirjallisuuden alalla. Liikkeemme haarakaupat ovat tuntuvasti edistäneet kirjallisuuden levenemistä. Näissä haarakaupoissamme lepää aina varastossa melkoiset määrät kirjallisuutta ja sittenkin osottautuu olevan puute suomenkielisestä kirjallisuudesta. Näyttää siis lupaavalta tämä puoli liikkeestämme ja onkin johtokunnassa ryhdytty suunnittelemaan kirjakustannustuotteiden lisäämistä siinä muodossa, että yhtiö ryhtyy kustantamaan enemmän kirjallisuutta. Vaan yksin nykyinen tilanahtaus liikehuoneustossamme tekee tuntuvaa haittaa kustannuspuolen kehittämislle. Sitä varten kun tarvittaisi paljon järjestää teknillistä puolta, lisäämällä erikoinen huoneusto kirjakustannuslatomolle j. n. e.

Vuoden ajalla on kustannettu seuraavat kirjat ja julkaisut. "Ihmisiä", painos 2,500 kpl. "Mamonan myllyt", painos 2,500 kpl. "Työmies kymmenvuotias", painos 6,500 kpl. "Työmiehen Jouluku", painos 12,000 kpl. "Kohoava leipävarras", ensim. painos 12,000 kpl., toinen painos 11,500 kpl. "Syöminen voimakkuuden lähteenä", painos 2,000 kpl. "Naisten taudit", 2,000 kpl. "Lutherus", (kolmas painos) 2,000 kpl. Paitsi edellämäinuita on vielä suuri määrä työnalla kirjateoksia. Kirjojen

kustannuspuoli on näihin asti ollut vähemmän järjestettynä tuotantohaarana, jota on suoritettu melkein väliaikatoimena. Sen parempi järjestely on näihin saakka ollut miltei mahdotonta siksi että Työmies-lehti puoli on vienyt suurimman ajan ja työn. Sikäli kun liike vaurastuu ja kehittyy, sikäli kustannuspuolikin tulee saamaan suuremman huomion ja välttämättömän uudelleen järjestelyn.

Pilalehti "Lapatossu" alkoi ilmestyä syksyllä 1911 ja on se monet vaikeudet kestettyään sittenkin reippaasti osottautunut elinvoipaiseksi. Tulopuoli osottaa Lapatossu-tilillä tuloja \$6,603.89. Tappiota se osottaa tältä tilikaudelta \$1,054.80. Tilajamäärä on ollut 5,000 seutuvilla.

"Lapatossun" elämänura on ollut hyvin kirjavaa. Paitsi sitä, että sen syntymävaiheet olivat vastukselliset, joutui se tänä keväänä Yhdysvaltain hallituksen kanssa tekemisiin ja syytteesen mukaa väkivallasta esiintymisestäään. Oikeuslaitos tuomitsi yhtiömme \$1,000 sakkoon ja "Lapatossun" toimittajan ja yhtiön taloudenhoitajan vankeusrangaistukseen ja pienempään sakkoon. Juttu on kumminkin vedottu ja tietämätöntä on milloinkaan juttu lopulliseen päätökseen tulee.

Tänä keväänä alkoi yhtiömme julkaisemaan Peltö ja Koti nimistä maanviljelyslehteä. Toimittajaksi lehdelle onnistuttiin saamaan lehden entinen kustantaja ja toimittaja tov. Wm. Marttila. Keskelle entisille tilaajille päätettiin antaa lehti siihen asti kunnes tilausaika päättyy ja tämän perusteella tuli lehden mukana lähes parisen tuhatta tilaajaa. Lehti on saanut heti alussa vankan kannatuksen ja on sen tilaajamäärä ripeästi kasvanut, ollen sillä tätä nykyä likimain 5,000 tilaajaa. Lehti on ilmestynyt vasta jonkun kuukauden ja on sillä ollut jo tuloja. Kumminkin on se osottanut tappiota \$131.75. Varmuudella tämä tappio tulee poistumaan jo ensi tilivuotena. Tappion tällä erää aiheuttaa yksistään se, että entisille tilaajille on annettu lehteä ilman mitään korvausta. Peltö ja Koti-lehti leviää etupäässä maanviljelevän väestön keskuuteen.

Syksyllä 1912 ryhdyttiin liikkeemme taholta suuremmoiseen agitatsioonityöhön järjestämällä niinkutsutut liikkuvakuva-luennot. Luennoitsijana

toimi tov. Martin Hendrickson. Kaikesta päättäen on näillä luennoilla tehty voimakasta kasvatusystyötä ja aivan vähäisenä ei voida arvioida sitä tulosta, joka näistä luennoista koituu sosialistiselle liikkeelle ja Työmies Kustannusyhtiölle. Jo toimeenpannessa tämä luentohomma laskettiin sen kasvatukselliselle puolelle enempi merkitystä kuin puhtaasti aineelliselle tulopuolelle. Aineellista hyötyä oli näistä luennoista myöskin sosialisti osastoillekin, sillä tuloista myönnettiin neljäsosa osastoille. Aikumuksenamme on edelleenkin jatkaa tätä luentohommaa ja mahdollisesti asetetaan liikkeelle myöskin engl. kielinen luennoitsija. Näiden luentojen yhteydessä myytiin myös kirjallisuutta runsaat määrät, samoin levitettiin puoluelehtiä, ja nämät huomioon ottaen ovat liikkokuva-luennot itsensä hyvin kannattaneet aineelliseen kannatukseenkin nähden.

Muista liikehaaroista ei liene paljoa sanottavaa ja ilmenee niiden kannattavuus voitto- ja tappiutilistä. Myöskään yhtiön tilanne ei kaipaa enempiä selostusta, sillä se ilmenee täysin selvästi tilikertomuksesta.

Liikkeen suurinta menoerää osottaa palkkatili. Vuoden ajalla on palkkoina maksettu \$49,776.17. Palkkatilin vertailusta saamme myös hyvin kuvaa van käsityksen liikkeen kasvamisesta. Esitämme tässä palkkatilin kolmena viimeisenä tilivuotena:

1909—1910 oli palkkatili\$16,841.00
1910—1911 ” ” 23,640.00
1911—1912 ” ” 34,962.00

Palkat kirjapainossa ovat olleet ammattiunionien tariffin mukaiset.

Liikkeen palveluskuntaa n kuuluu kaikkiaan 66 henkilöä. Tätä edellisenä vuotena oli liikkeen palveluksessa 48 henkilöä. Eri toiminta-alojen mukaan jakaantuu henkilökunta seuraavasti: 1 liikkeenhoitaja; 8 toimittajaa (Työmiehen toimituskunta); 1 pilalehden toimittaja, 1 taiteilija (Lapattossun toimitus); 1 Peltö ja Koti-lehden toimittaja; 1 Suom.-Eng. Sanakirjan toimittaja; kirjanpitäjiä ja konttoriapulaisia 8; 1 kirjapainofaktori; 13 latojaa; 2 latoja-oppilasta; 2 painajaa; 3 painajan

oppilasta; osotehoito ja postitusosastossa 3 henkilöä; 1 kirjansitoja; 3 sitomoapulaista; 1 talonmies; 1 juoksupoika; 3 haaraliikkeiden hoitajaa; 4 apulaista haarakonttoreissa, ja 6 vakinaista asiamiestä. Kaikki teknilliset työntekijät kuuluvat ammattialallaan löytyviin unioihin. Edelleen on liikkeen taholta vaadittu kaikkia työläisiä kuulumaan sosialistipuolueeseen.

Tammikuun alusta 1913 asetettiin kirjapainoon erikoinen faktori, joka hoitaa ja järjestää liikkeen kirjapainopuolta. Samaten vuoden alusta otettiin kirjapainopuolella käytäntöön n. k. Cost System, jonka avulla voidaan päästä selville liikkeen eri haarojen kannattavuudesta.

Edellisessä yhtiön vuosikokouksessa tehtiin esitys ja päätös liikkeemme muuttamisesta Duluthiin. Lopullisesti ratkaistiin kysymys osakkaiden yleisäänestyksellä, jonka tulos oli Duluthiin muuttaminen. Toukokuulla ostettiin jo tonttipaikka Duluth'issa. Tontti sijaitsee verrattain hyvällä paikalla 6:n Avenuen ja 2:sen Streetin kulmauksessa ja on sen leveys 100 jalkaa, pituus 140 jalkaa. Kauppasumma oli \$15,000, josta kauppaa vahvistaessa maksettiin käteisellä \$5,000 ja jäännökselle annettiin morketti \$10,000. Tämä \$10,000 lankeaa maksettavaksi 3 vuoden kuluessa ja lankeaa siitä korkoa 6% mukaan. Ylimääräisessä yhtiökokouksessa ryhdyttiin jo suunnittelemaan keinoja talon rakentamiseksi ja erikoisesti päätettiin ottaa \$25,000 bondilainaa jaettuna 10 dollarin suuruisiin bondeihin. Bondilainasta on annettu kiinnitys yhtiön omistamaan koneistoon ja kalustoon. Tärkeimpänä seikkana talonrakennuskysymyksessä on ehdottomasti rahojen hankinta. Bonditarjoumukset on lähetetty kaikille lehtemme kannattajille ja osastoille ja luotamme siihen että puoluetoverit ripeästi ryhtyvät ostamaan näitä bondeja. Tässä kokouksessa kaiketi tullaan ratkaisemaan kaikki talon rakentamista koskevat kysymykset. Välttämätöntä on mahdollisimman pian saada liikkeellemme uusi ja tilava liikerakennus.

Vielä ansaitsee mainita liikkeemme haarakonttoreista, joita nykyään on jo kolme, nim. Duluthis-

sa, Ishpemingissä ja Virginiassa. Esitettäköön tässä kohden haarakonttorien tulopuolet.

Virginian konttorin tulot	\$ 3,492.87
Ishpemingin konttorin tulot	10,724.68
Duluthin konttorin tulot	13,294.49

Kaikki nämä haarakonttorit ovat itsensä kannattavia; sen jo osottaa niiden tulopuoletkin.

Johtokuntaan valittiin viime vuosikokouksessa seuraavat toverit:

William Liisanantti,
John Kalistaja,
John Välimäki,
Oscar Mäki,
G. W. Toppari,
Aino Knuuti,
Chas. O. Knuuti,

joista Aino Knuuti ei ottanut tointa vastaan, jonka takia heti alussa kutsuttiin hänen tilalleen ensimmäinen järjestyksessä oleva johtokunnan varajäsen Herman Louko. — Syyskuun loppupuolella erosi johtokunnasta John Välimäki, jonka tila täytettiin seuraavalla järjestyksessä olevalla varajäsenellä, ollen se Sem Saviniemi; samoin joulukuun alussa erosi johtokunnasta John Kalistaja, jonka sijaa täyttämään kutsuttiin seuraava vara-jäsen Emil Parras. Seuraava muutos johtokunnassa tapahtui helmikuulla, jolloin siitä erosi Oscar Mäki ja tilalle astui Fred Rautiola. Tämän jälkeen on johtokunnassa tapahtunut vielä seuraavat muutokset. Sem Saviniemi ja Emil Parras eronneet ja tilalle valittu ylimääräisessä yhtiökokouksessa huhtikuun 5 p:nä Henry Auvinen ja Jacob Wäisänen.

J. Nummivuori,
liikkeenhoitaja.

Hancockissa, Mich., elok. 16 p. 1913.

TILIKERTOMUS

Työmies Kustannusyhtiön tilivuodelta 1912—1913.

Liikkeen tila heinäk. 1 p:nä 1913.

Kassatili.

Tulot:

Kassa edelliseltä tilivuodelta	\$ 565.06
Työmies-tili	30,784.67
Lapatossu-tili	4,974.21
Pelto ja Koti-tili	1,816.05
Kirjakauppa-tili	18,279.18
Ilmotustili	15,077.79
Sitomo-tili	311.98
Painotyö-tili	3,511.89
Välityspalkkio-tili	2,388.60
Osakepääoma-tili	5,064.75
Velallis-tili	19,718.44
Velkoja-tili	3,118.79
Talletus-tili	16,250.50
Velkavekseli-tili	3,732.00
Korko-tili	115.00
Vuokra-tili	182.25
Obligations-tili	50.00
Sekalaisia tuloja	144.35
	<hr/>
	\$126,085.51

Menot:

Yleinen kulunki-tili	2,673.17
Velkoja-tili	36,939.98
Palkka- ja avustuspalkkio-tili	49,632.73
Työmies-tili	7,811.27
Lapatossu-tili	610.42
Pelto ja Koti-tili	62.92
Kirjakauppa-tili	6,444.73
Painotyö-tili	339.62
Ajo- ja rahti-tili	1,354.92
Vuokra, valo ja lämpö-tili	4,174.89
Saamavekseli-tili	775.00
Velkavekseli-tili	4,765.00
Talletus-tili	6,530.00
Korko-tili	580.72
Vakuutus-tili	59.08
Vero-tili	244.12

Suom.-Eng. Sanakirja-tili	603.20
Kalusto-tili	122.28
Sekalaisia menoja	10.74
Kassajäännös heinäkuulta	2,350.54
	<hr/>
	\$126,085.51

Voitto- ja tappio-tili.

Voitot:	
Kirjakauppa	\$3,564.39
Välityspalkkio	580.90
Lahjotukset	369.99
Oikeusjuttu	194.49
Kiinteimistövuokrat	61.93
Tappio-tili	2,623.66
	<hr/>
	\$7,395.36

Tappiot:

Työmies	\$2,261.11
Lapatossu	1,054.80
Pelto ja Koti	131.75
Painotyöt	829.34
Sitomo	2,048.73
Liikkuvakuvaluennot	291.75
Suom.-Eng. Sanakirja	710.70
Poistettuja saatavia	67.18
	<hr/>
	\$7,395.36

INVENTARIO KESÄK. 30 P. 1913.**A. Varat:**

1. Rahaa:	
Kassassa	2,350.54
2. Saamavekseleitä:	
Saamavekselin tilin mukaan ..	2,160.50
3. Tilisaatavia:	
Varmoja, henkilötilin mukaan	7,535.20
Epävarmoja erikoisluet. muk.	2,117.73
Ilmoitussaatavia	2,469.34
Painotöiden saatavia	341.00
	<hr/>
	12,463.27

4. Tavaroita:

Työmiehen paperi, muste y.		
m. varasto	719.40	
Painotöiden paperi, muste y.		
m. varasto	2,180.52	
Kirjakaupan kirja y. m. var.	7,410.57	
Sitomovarasto	352.18	
Kirjasin ja metalli varasto ...	2,450.00	13,112.67

5. Irtaimisto:

Koneet	25,393.45	
5 % poistoa	1,269.64	24,123.81
Kalusto	6,304.60	
5 % poistoa	315.23	5,989.37
	<hr/>	<hr/>
		30,113.18

6. Kiinteimistö:

Lotti Duluthissa	15,000.00
7. Tappio:	
Tappio tilivuotena	2,623.66
	<hr/>
	77,823.82

B. Velat:**1. Jakamaton voitto:**

Jakamaton voitto v:lta 1912 ..	20,488.18
--------------------------------	-----------

2. Velkavekseleitä:

Velkavekselitilin mukaan	5,406.24
Talletustilin mukaan	17,468.32
Obligationitilin mukaan	50.00
	<hr/>
	22,924.56

3. Tilivelkoja:

Velkojatilin mukaan	7,763.88
---------------------------	----------

4. Kiinteimistövelka:

Velkaa lotista Duluthissa	10,000.00
--------------------------------	-----------

5. Osakepääoma:

Myyty kesäk. 30 p:ään 1913 ..	16,647.20
	<hr/>
	77,823.82

Jakamaton voitto v:lta 1912 ..	20,488.18
Osakepääomaa myyty	16,647.20
	<hr/>
	37,135.38

Tappio tilivuodelta	2,623.66
	<hr/>
	34,511.72

Omais. arvo kesäk. 30 p. 1913	34,511.72
	<hr/>

**VOITTO- JA TAPPIOTILI TILIKAUTENA
1912—1913.**

Voitot:

Ilmotukset	16,910.96	
Kirjakauppa	7,176.65	
Painotyöt	5,824.18	
Lapatossu	3,536.02	
Pelto ja Koti	1,467.59	
Työmies	20,420.16	
Välityspalkkiot	2,388.60	
Lahjotukset	369.99	
L. k. luennot	1,515.95	
Oikeusjuttu rahasto	194.49	
Kiinteimistön vuokrat	61.93	
Sitomo	2,370.61	
Tappio	2,623.66	
		64,860.79

Tappiot:

Ajo ja rahti	1,768.91	
Avustuspalkkiot	889.73	
Yleinen kulunkitili	3,723.41	
Koneiston poistoa	1,269.64	
Kaluston poistoa	315.23	
Korkotili	528.52	
Vakuutustili	796.08	
Vuokra, voima, valo ja lämpö	4,771.10	
Suom. engl. sanakirja	710.70	
Verot	244.12	
Velallistili (poist. epäv. saat.)	67.18	
Palkat	49,776.17	
		64,860.79

SIIHOLAINSIKINSTITUUTTI
MIGRATIONSIKINSTITUTET
INSTITUTE OF MIGRATION
Linnankatu 61, 3 krs.
20100 TURKU FINLAND
TEL. (0355 2) 234 0443
FAX (0355 2) 233 2460
www.migrationinstitute.fi

191-2004